

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Najveličastnejši II. evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani.

Najslovesnejši sprejem papeževega odposlanca v Mariboru.

Pričetek II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani je bil pravzaprav v Mariboru 28. junija s sprejemom papeževega zastopnika na kongresu, poljskega kardinala dr. Avgušтина Hlonda. Papežev odposlanec je že bil slovesno sprejet od zastopnikov cerkvene in civilne oblasti v Gradcu. Na državni meji v Št. Ilju ga je pozdravil kot prvi na jugoslovanskih tleh jareninski g. dekan in častni kanonik I. Čížek z dekanijško duhovščino ter šolarji. Prvi pristrčni pozdrav je vrnil kardinal z apostolskim blagoslovom.

Ob 13.45 je bil papežev zastopnik z brzovlakom na mariborskem glavnem kolodvoru, ki je bil slovesno okrašen in v papeževih ter državnih zastavah. Kardinala je čakala na kolodvoru častna vojaška četa pod poveljstvom generala Hadžiča, ban dr. Puc, škof dr. I. Tomažič z duhovščino, zastopniki civilne oblasti, katoliška družba in ljudske množice.

Koj po izstopu iz vlaka je izrekel dobrodoščilo visokemu gostu ban dr. Puc in za njim ga je pozdravil z naslednjimi pristrčnimi besedami knezoškof dr. I. Tomažič:

»Eminenca!

Pred 150 leti je bilo, ko se je mudil v Mariboru papež Pij VI. Od takrat ima po Slomšku Maribor prvikrat srečo pozdraviti v svoji sredi papeževega odposlanca. Ne da se v kratkih besedah izraziti, kar bi imeli ob tej priliki povedati. Vendar ne morem, da ne bi naglasil dvojnega:

I. Naše dobro ljudstvo je iskreno udano sveti Cerkvi in ljubi svetega očeta. Za to ljubezen prenaša z mirno udanostjo mnoge in težke žrtve.

II. To naše ljudstvo z enako pristrčnostjo ljubi domovino in državo in je udano zakoniti državni oblasti. Prepričano je, da složnost med Cerkvijo in oblastjo privede narod do sreče. V ljubezni, Eminenca, gledamo znamenje za složno delo med Cerkvijo in oblastjo.

Emaninca! Evharistični Kralj naj blagoslovi vsako Vašo stopinjo med nami. Ko boste zopet stopili pred sv. očeta, prosim, poročajte o dobrih vtisih, ki ste jih doživeli pri prihodu med nas. Sporočite prošnjo, naj nas ima zapisane v srcu tako močno, kakor mi njega ljubimo.

Bodite pristrčno pozdravljeni v imenu Cerkve in bodite srečni v naši državi.»

Za škofom je izrekel navdušene pozdravne besede v imenu pripravljalnega odbora v Ljubljani njegov predsednik dr. Žitko.

Prisrčen in res jugoslovanski je bil pozdrav kardinala s častno četo. Papežev zastopnik je pregledal v spremstvu vseh višjih častno četo in jo pozdravil z našim: »Pomozi Bog, junaci!« in potrojena častna četa mu je odgovorila enoglasno navdušeno: »Bog Ti pomogao!«

V spremstvu lavantinskega vladike je stopil kardinal v čakalnico, kjer mu je izrekel dobrodoščilo mariborski župan dr. Lipold, nakar se je vrnil visoki gost nazaj na kolodvorski peron, kjer se je zahvaljeval s pristrčnim stiskom roke posameznim duhovnikom in predstavnikom raznih društev ter ustanov.

Zaključek nad vse slovesnega ter pristrčnega sprejema je bil apostolski blagoslov, katerega je podelil vsem zbranim kardinal na prošnjo lavantinskega knezoškofa.

Iz Maribora proti Ljubljani je nadaljeval papežev zastopnik vožnjo z rednim brzovlakom. Pozdravi na vseh postajah so tolikanj ganili kardinala, da je dal časnikarjem, katere je povabil v svoj posebni voz za Slov. Bistrice, naslednjo izjavo:

»Iskreno sem srečen, da sem bil od Nj. Svetosti papeža Pija XI. določen, da ga kot njegov posebni legat (zastopnik) zastopam pri evharističnem kongresu v Jugoslaviji, torej pri bratih, ki so toliko ljubljani od vse Poljske. Prepričan sem, da bo imel kongres isti veliki notranji uspeh, kakor so ga imeli še vsi veliki katoliški shodi, da bo namreč združil vse duše v pogumnem hotenju za dobrim in da bo dokazal, da je katolištvo bistveno le vera ljubezni in sporazuma. S to mislijo, s to idejo prihajam med vas in k vam in želim vsemu jugoslovanskemu ljudstvu največjih duševnih koristi od evharističnega kongresa v Ljubljani. Ne pozabite pa tudi izročiti vsej Jugoslaviji moje prijateljske pozdrave.«

Zastopnik papeža v Ljubljani.

Brzovlak s kardinalom dr. Avg. Hlondom je prispel na ljubljanski kolodvor ob 5.47. Na peronu ga je pozdravil z nagovorom vladika dr. Gregorij Rožman. Pričakali so pa visokega dostojanstvenika poleg duhovščine ter ljudstva: general divizionar Nedeljkovič, mestni župan in številni

zastopniki vojaške ter civilne oblasti in predstavniki raznih organizacij.

Na županov pozdrav je odgovoril kardinal v slovenskem jeziku naslednje:

»G. predsednik! Zahvaljujem se Vam za slovesen sprejem, ki ste ga pripravili zastopniku sv. Očeta. Sv. Oče se veseli že vnaprej, da bo evharistično slavje, ki ga pripravljate, dokaz vaše vere in vdanosti do presv. Evharistije. Z veseljem bom poročal sv. Očetu o tem slavju, kateremu želim popoln uspeh. Posebej pa pozdravljam še vse udeležence evharističnega kongresa, katerim prinašam blagoslov sv. Očeta.«

Dobesedno navedenim kardinalovim besedam je sledila izmenjava pristrčnega pozdrava s častno četo, nakar je pričel spred v prestolico Slovenije.

Pred ljubljansko stolno cerkvijo so bili zbrani jugoslovanski škofje z beograjskim nuncijem Pelegrinettijem na čelu, ki je pozdravil zastopnika sv. Očeta z latinskim nagovorom.

Slovesna otvoritev II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo se je izvršila krog 7. ure zvečer 28. junija v ljubljanski stolnici po predpisanih obredih. Po prečitaniu posebnega papeževega pisma ali bule so vsi zbrani nadškofje, škofje ter duhovščina po določenem vrstnem redu pristopili k prestolu kardinala in so mu kleče poljubili roko. Po poljubu kardinalove roke je razložil krški škof dr. Srebrnič zbranim množicam pomen in namen kongresa.

Po besedah dr. Srebrniča so prenesli z oltarja Sv. Reš. Telesa na glavni oltar Najsvetejše. Prenosu je sledil slovesen blagoslov z Najsvetejšim. Z blagoslovom je bila slovesnost otvoritve zaključena in kardinal je zapustil v spremstvu škofov in duhovščine stolnico, pred katero je bil deležen navdušeni pozdravov ljudskih množic.

Marija Pomačaj z Brezij v Ljubljani.

Kakor smo že poročali, je bila čudodelna slika Marije Pomačaj z Brezij slovesno prenešana 28. junija v ljubljansko stolnico in od tam na stadion. Na celi poti z Brezij v Ljubljano je bila zaščitnica Slovencev slovesno ter gniljivo pozdravljena. Nad vse slovesen je bil sprejem v Ljubljani, kjer ji je tvorila spremstvo duhovščina, mladina, množice vernikov ter 12 avtomobilov. Čudodelno sliko so postavili v stolni cerkvi pred oltar sv. Dizme, kjer jo je

počastil najprej nadškof dr. Jeglič in za njim so se vršili ginljivi prizori globoke vere slovenskih Marijinih častilcev, ki so trajali celo noč.

Prvi kongresni dan 29. junija.

Pravi prečetek kongresa je bil izvršen s slovesnim prenosom čudodelne Marije Pomagaj iz stolne cerkve na stadion ob 7. uri zjutraj 29. junija. Dvanajst slovenskih fantov-kongreganistov je dvignilo nosilnico s čudodelno sliko in razvil se je veličasten sprevod iz stolnega svetišča na stadion. Povsod, kjer se je premikal sprevod, so tvorili ljudje ob obeh straneh gost špalir. »Slovenec« lepo pravi, da je bil ta sprevod za oko in srce nekaj, česar Ljubljana še ni videla. Slikovita pestrost posameznih skupin, ki so jo še povečali neštetilni prapori, praporčki in zastave, je dajala sprevodu mogočen poudarek. Najbolj pa je dvignilo sprevod petje skoraj vseh skupin. Mladina je prepevala evharistične in druge priljubljene pesmi tako navdušeno, da je morala ganiti vse, ki so stali v špalirju. Nad poldruugo uro je bil dolg ves sprevod.

Prve mladinske kongresne slovesnosti na stadionu se je udeležilo nad 30.000 deklic in dečkov ter nad 20.000 odraslih. Od visokih cerkvenih dostojanstvenikov so počastili mladinsko prireditelje: kardinal dr. Avg. Hlond, škofje dr. Tomažič, dr. Rožman in dr. Srebrnič, poljski ter nekateri domači prelati. Na zbrano mladino je imel nagovor ljubljanski vladika dr. Rožman.

Slovesno službo božjo na stadionu je daroval na prosep naše mladine kardinal dr. Hlond, ki je podelil 26.000 obhajancem blagoslov sv. Očeta, zvezan s popolnim odpustkom.

Vso pohvalo pa zaslužijo poleg na stadionu zbrane mladine naši visokošolci ali akademiki. Za kongres so ljubljansko vseučilišče lepo okrasili. Na pročelju slovenske visoke šole je bilo znamenje sv. križa in istotako v zbornični dvorani, kjer se je vršilo stanovsko zborovanje visokošolcev. Zborovanje naših akademikov je otvoril nadškof dr. A. Jeglič s sv. mašo in ga je tudi zaključil po končanih govorih z naslednjimi pomenljivimi besedami:

»Spominjam se še dobe, ko se je samo šest akademikov izreklo za katoliška načela. Danes pa vidim tako množico in toliko navdušenih katoliških fantov-akademikov. Ta dan mi je v največje veselje, obenem pa v poročstvo, da bo nova slovenska mladina, ki je našla v veri tako tesno vez s svojim vernim narodom, znamenje lepe bodočnosti slovenskega naroda. Najbolj pa občudujem vašo odločnost. Za njo in pa, da bi akademiki vedno imeli pravo spoznanje katoliške resnice, molim vsak dan.«

Zastopniki vlade na kongresu.

Kot zastopnika vlade sta se pripeljala iz Beograda na kongres 29. junija notranji minister dr. A. Korošec in trgovinski minister dr. Vrbanič. Vkljub dejstvu, da je odklonil dr. Korošec slovesen sprejem, so ga pričakali na kolodvoru glavni zastopniki oblasti ter nekateri ožji prijatelji. Navdušenega sprejema zbranih ljudskih množic voditelj slovenskega naroda ni mogel odkloniti. Narod si je dal duška pri pogledu na svojega ministra z živijo klici

skozi gost špalir proti izhodu iz kolodvora k pripravljenim avtomobilom, ki so bili spremljani od navdušenega pozdravljanja iz grl vdanega naroda.

Slavnostnega zborovanja

29. junija se je udeležilo nad 50.000 ljudi ter zastopnika vlade. Govor kardinala dr. Hlonda so poslušali škofje, častni zastopniki ter množica stoje. Besede papeževga zastopnika je sprejela množica z navdušenimi vzkliki sv. Očetu in kardinalu.

Kardinalovemu pomenljivemu govoru so sledili razni govori evharistične vsebine.

Prvi kongresni dan so zaključile na stadionu slovesne litanije ljudskih množic. Po končanih litanijah je podelil škof dr. I. Tomažič blagoslov z Najsvetejšim, nakar je zapustil stadion kardinal v spremstvu zastopnikov vlade ob navdušenem pozdravljanju naroda.

Nočna procesija in polnočnica.

Kakor hitro je legel nočni mrak na Ljubljano 29. junija, je zažarelo celo mesto od sveč, s katerimi je razsvetlila katoliška Ljubljana okna stanovanj. Ob veličastnem siju lučic so se začeli zbirati možje in fantje, da pospremijo Najsvetejše iz stolne cerkve v nočni procesiji na stadion, kjer je daroval polnočnico ljubljanski škof dr. Rožman. Častno stražo Najsvetejšemu je tvorilo pri nočni procesiji 40.000 fantov ter mož z gorečimi bakljami v rokah. Gotovo 150.000 kongresnih udeležencev je brzelo po vseh ljubljanskih ulicah, da so tvorili špalir slovesnemu pohodu Najsvetejšega ob spremstvu 40.000 zbranih fantov ter mož in ob zvokih 21 godb. Nočna procesija na stadion je pričela pred 10. uro. Najsvetejše je nosil pod nebom ljubljanski vladika dr. Rožman ob asistenci gg. kanonikov. Pred pričetkom polnočnice je škof dr. Rožman ginljivo nagovoril tisoče in tisoče zbranih fantov ter mož. Pri polnočni službi božji so peli možje in fantje kongresne pesmi ob sodelovanju godbe. Nad 60 duhovnikov se je po zavživanju na stadijonskem oltarju pojavilo in začelo deliti sv. obhajilo zbranim moškimi udeležencem. Nočno sv. obhajilo toliko moškimi dušam je bil eden najbolj pretresljivih prizorov na celotnem kongresu.

Po končani polnočnici se je začela nepregledna množica vračati v najlepšem redu v mesto, mnogo mnogo jih je prebilo celo noč na prostem...

Glavna manifestacija 30. junija.

Glavna kongresna manifestacija in obenem najbolj veličastna zaključna prireditelje je bila na stadionu 30. junija. Na glavni prireditvi niso bili zbrani samo tisočeri in tisočeri Slovenci, ampak mnogo Hrvatov iz vseh pokrajin in tudi številni slovenski izseljenci so prihitali na ta praznik Najsvetejšega in Marije Pomagaj od bog-znaj kod.

Med vsemi zborovanji je presešla dopoldanska cerkvena slovesnost 30. junija vse glede mogočnosti in nepreglednega števila udeležencev.

Ob začetku slovesno pontifikalne sv. maše so zavzeli jugoslovanski nadškofje in škofje častna mesta v prvem nadstropju tribune, kjer je bil oltar. V drugem nadstropju tribune so bili na častnih mestih:

zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. in visokega kraljevega namestništva divizijski general Nedeljkovič, nato predstavnik vlade g. notranji minister dr. Anton Korošec in minister za trgovino in obrt dr. Milan Vrbanič, dalje ban dr. Dinko Puc, mestni župan dr. Vladimir Ravnihar in še mnogo drugih odličnjakov, kojih imen ne moremo naštetih radi pomanjkanja prostora.

Ko je bil stadion napolnjen znotraj ter obdan od zunaj od tisočev gledalcev, je prišel v spremstvu škofov in prelatov papežev odposlanec dr. Hlond. Prihod kardinala je pozdravljalo valovanje najbolj navdušenih klicev iz ust vseh navzočih. Računajo, da je bilo 50.000 ljudi razvrščenih zunaj stadiona radi pomanjkanja prostora v notranjosti in vseh udeležencev pri manifestacijski prireditvi je bilo krog 200 tisoč.

Slovesno službo božjo je opravil kardinal in pri sv. maši je imel nagovor knezoškof dr. Rožman.

Po svečani službi božji je podelil vsem klečečim zbranim kardinal dr. Hlond blagoslov sv. Očeta.

Takoj po službi božji je pričelo slavnostno zborovanje, na katerem je nastopilo več govornikov, med katerimi je bil iz Štajerske dr. J. Leskovar iz Maribora. Vse govore je prenašal radijo. Po govorih se je začela zbrana množica razhajati.

Slovesen obed.

V nedeljo krog pol ene je bil slavnostni obed za vse visoke goste v škofijski palači. Na častnem mestu je sedel papežev zastopnik dr. Hlond s svojim spremstvom, na desni in levi zraven njega so sedeli po vrsti: divizijski general Nedeljkovič, ki je zastopal Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, msgr. Hermenegild Pellegrinetti, apostolski nuncij v Beogradu, dr. Anton Korošec, minister za notranje posle kot zastopnik vlade, dr. Dinko Puc, ban dravske banovine, dr. Vladimir Ravnihar, predsednik mestne občine, rektor Samec kot zastopnik Aleksandrove univerze v Ljubljani, ministrski svetnik dr. Milivoje Gavrilovič kot zastopnik zunanjege ministra, generalni asistent p. Anton Prešeren, nečak nadškofa dr. B. Jegliča, kot zastopnik generala jezuitov, general p. Quenard kot zastopnik predsedstva permanentnega odbora svetovnih evharističnih kongresov, dr. Stanko Žitko, predsednik pripravljalnega odbora za ljubljanski evharistični kongres, in Mario Bochm, gl. urednik vatikanskega glasila »L'Observatore Romano«. Vse številne zbrane je pozdravil škof dr. Rožman, ki je napil sv. Očetu. Na škofovo dobrodošlico je odgovoril kardinal dr. Hlond.

Zaključena procesija.

Drugi jugoslovanski evharistični kongres v Ljubljani je bil zaključen v nedeljo dne 30. junija s procesijo iz mesta na stadion, katere se je udeležilo 100.000 ljudi in je trajala tri ure. Za Najsvetejšim so šli odlični zastopniki, častniški zbor in ljudstvo, ki se je zgrnilo v sprevod v dvanajstostopih, in sicer tako, da je tesno zadevalo ob gosti špalir vsega prebivalstva.

Slovesne večernice kot zaključek kongresa so bile ob 7. uri zvečer in ob tej priliki je podelil papežev odposlanec zbranim klečečim zadnji blagoslov.

Izjavi ministrov o redu na kongresu.

Najveličastnejši evharistični kongres je bil spremljan oba dni od vzornega reda in ni prišlo do nobene omembe vredne nesreče. Kako v najlepšem redu se je vse vršilo, nam pričata izjavi obeh ministrov dr. A. Korošca in dr. Vrbaniča.

G. minister dr. Korošec je podal časnikarjem o kongresu tole izjavo:

»Evharistični kongres v Ljubljani je uspel nad vse pričakovanje sijajno. Udeležba je bila ogromna iz vse Jugoslavije, seveda največ iz Slovenije. Evharistični kongres je bil zamišljen kot verska manifestacija. Kongres je hotel to biti in nič

drugega. V tem oziru je popolnoma dosegel svoj prvotni namen. Do incidenta, pa niti do najmanjšega nereda ni prišlo. Vsakdo se je trudil, da poveljča te dneve. Zlasti Ljubljana pa je pripomogla svoje, da so ti dnevi tako lepo uspeli in da bodo ostali v spominu vsakemu, ki je videl ta kongres.«

Minister dr. Vrbanič je povdaril katoliško zavest slovenskega naroda z naslednjimi besedami:

»Kaj naj vam povem? Prvorazredno. Vse — navdušenje, potek, organizacija. Najbolj pa me je prevzela mogočna katoliška zavest slovenskega naroda.«

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Finančni zakon za 1935/36. V finančnem ministrstvu je te dni pod predsedstvom ministra Dušana Letice zasedala komisija, v kateri so bili zastopniki posameznih ministrskih resorov. Na tem zasedanju se je razmotrivalo vprašanje sestavljanja zakonskega predloga o dvanajstih in finančni zakon, ki ga mislijo predložiti narodni skupščini 3. julija, in sicer takoj za vladno izjavo. Zakonski predlog o dvanajstih vsebuje budžet dohodkov in izdatkov za osem mesecev, počeni od avgusta do konca proračunskega leta, torej do 1. aprila 1936. Finančni zakon vsebuje zelo pomembne odredbe, zlasti je važno, da se bo ministrstvo za telesno vzgojo naroda priključilo ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje kot poseben odsek. Poleg tega bo ustanovljeno tudi ministrstvo za pošto in brzojav, ki sedaj spada v področje prometnega ministrstva. Kar se tiče finančnega zakona, ta predvideva možnost posojila 300 milijonov dinarjev za

prometno ministrstvo v svrhu obnovitve železniških vozov in lokomotiv.

Konferenca zunanjih ministrov Male zveze, ki je bila odgodena radi naše vladne krize, se bo vršila koncem avgusta ali v začetku septembra. Ta preložitve je bila potrebna, ker je naša vlada preveč zaposlena.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Čehoslovaški parlament odgoden. Čehoslovaška poslanska zbornica in senat sta sprejela izjavo nove vlade in odšla na počitnice, ki bodo trajale do sredi septembra.

Nemčija sprejela zakon o obvezni delovni službi. Nemška vlada je sklenila zakon o delovni službi, katero bodo morali v bodoče odslužiti vsi Nemci leto dni. Najprej bo poklicana na obvezno službo moška mladina, kasneje pa tudi ženska. V prvem letu, ki prične s 1. oktobrom 1935, bo vpoklicanih 3.200.000 mladeničev.

V Italiji so dobili novo ministrstvo. Državno podtajništvo za tisk in propagando je bilo pretvoreno v novo tozadevno ministrstvo. Za propagandnega ministra je imenovan Mussolinijev zet grof Ciano.

Udari strele. Minuli teden in sicer začetkom so imeli po raznih krajih na Kranjskem nevihte, med katerimi je udarjala strela. V Kočevju je udarilo v hlev rudarja Ivana Jajtiča in mu ubilo edino kravo. Na kočevskem sejmišču se je pasel pri isti nevihti konj, katerega je tudi strela ubila. V Retečah pri Škofji Loki je udarilo med divjanjem nevihte v tri hiše. Pri eni je ubilo kravo, v drugi je omamila strela hlapca in v tretji je opahnilo gospodinjno, ki je morala k zdravniku po pomoč.

Smrtno ponesrečil. V Cigoncah pri Slov. Bistrici je peljal posestnik Matija Golob poln voz kamenja iz kamnoloma v Zg. Bistrici po cesti proti Slov. Bistrici. Z voza je padel nenadoma težek kamen in

stisnil vozniku prsni koš, da je podlegel poškodb.

Pri nalaganju koruze na voz v vrečah je zadela smrtno srčna kap Janeza Aliča, hlapca iz Poljanskega pri Škofji Loki.

Trem posestnikom zgorela gospodar-ska poslopja. V Velikem Obrežu pri Brežicah je uničil podtaknjen ogenj trem posestnikom gospodarstva poslopja. Posestniku Jožefu Zajcu je pogorel hlev in 70 metrskih stotov sena. Anž Kopinc je vpepelil ogenj hlev z gospodarskim orodjem in posestniku Krejačiču je tudi pogorelo gospodarstvo poslopje. Pogorelci so bili precej dobro zavarovani. Omenjeni posestnik Krejačič je izpovedal orožnikom, da je začelo greti naenkrat na več mestih, iz česar se da sklepati, da gre za požig.

Smrtno ponesrečila na planinah. Na Mlinarskem sedlu v Kamniških planinah je 28. junija smrtno ponesrečila uradnica uprave ljubljanskega dnevnika »Jutro« Mira Zupančič.

Ubil se je med skalami pri Hudičevi brvi pri Škofji Loki 26 letni gojenec mlekarke šole Avguštin Konečnik.

Vojak utonil. V Selščici pri Škofji Loki je utonil pri kopanju kaplar Bačo Kuč.

Razne novice.

Proslava 60letnice gasilske čete v Slovenskih goricah. V nedeljo dne 7. julija popoldan bo proslavila gasilska četa pri Sv. Trojici v Slov. goricah 60letnico svojega delovanja in istočasno dala blagosloviti svojo novo motorno brizgalno. Vršijo se zato že velike priprave, saj bo združena s proslavo velika vrtna veselica, pri kateri bo preskrbljeno tudi za najrazvajenejša grla in želodce. Častitamo agilni četi k njenem jubileju in smo prepričani, da bo njeno delovanje v bodoče, ko bo imela dve brizgalni, še uspešnejše. Od ostalih gasilskih čet in drugega občinstva pričakujemo, da bo vedlo ceniti dolgoletno delovno gasilske čete ter pohitelo ta dan v velikem številu v sredino Slovenskih goric k Sv. Trojici. Iz Maribora vozi avtobus lenarške avtodružbe ob 13 in pol izpred kolodvora. Odhod od Sv. Trojice ob 18.45. Vožnja stane na obe strani samo 15 Din. Proslava in veselica se vršita v vsakem vremenu. Torej na svide nje v obilnem številu dne 7. julija pri Sveti Trojici v Slov. goricah.

Študijska knjižnica v Mariboru. V času od 1. julija do 8. septembra bode čitalnica zaprta. Knjige bomo izposojevali dvakrat na teden in sicer vsako sredo in soboto od 8. do pol 1 ure. Morebitne želje glede uporabe knjižnice v znanstvene svrhe je javiti ravnateljstvu.

Skrivnostna smrt. V gozdu na Boču pri Selnici ob Dravi so našli mrtvega Jožefa Poljanec, rodom iz Ježice pri Ljubljani. Na stegnu desne noge je imel globoko rano, iz katere je izkrvavel. Rajni je tesaril

NOVICE**Osebnosti.**

Imenovanje. Za knezoškofijskega svetovalca je imenovan g. Pavel Zavadlal, kurat mariborske kaznilnice. Iskreno častitamo!

Izpit za profesorja glasbe je napravil na dunajski drž. glasbeni akademiji g. Gregor Zafošnik, duhovnik naše škofije. Naše častitke!

Nesreče.

Petim posestnikom zgorelo devet poslopij. V Prepolah na Dravskem polju je uničil požar petim posestnikom devet poslopij in povzročil škode za 200.000 Din. Radi pomanjkanja vode so se morali številni gasilci omejiti le na omejitve obsežne požarne nesreče.

Uničevalno delo ognja. V Placarju pri Ptujju je zgorelo Antonu Severju gospodarstvo poslopje s stroji ter mlin na veter.

Fante! utonil v Savi. Pri Litiji je utonil v Savi 10 letni Poldek Pikel, sin železničarja. Dečki so se igrali potapljače, a ko so se po skoku v Savo vrnili iz vode, Pikel ni bilo, ker ga je pogoltnila Sava.

Za fino perilo
Zlatorog
terpentinsko milo.

pri raznih lesnih trgovcih. Vsi znaki kažejo, da je umrl nasilne smrti.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23-58. Najmodernejše urejen za operacije. Najnovejši zdravilni aparati. Vodja špecialist za kirurgijo dr. Černič. Prosta izbira zdravnikov. 10

Vse potrebščine za vkuhanje. Čas za vkuhanje raznega sadja in sočivja bode kmalu tukaj! Priporočamo gospodinjami, da se pravočasno na to pripravijo! Pcučne knjige in vse tozadevne potrebščine kupite v naših prodajalnah! — Tiskarna sv. Cirila. 10

Dr. Anton Hrovat, ordinarij bolnice križniškega reda v Ormožu, ne bode ordiniral od 5. julija do 25. julija. 672

Pastirji na paši: Čitajte knjige iz Cirilove knjižnice, povesti Male knjižnice, kjer stane vsaka povest samo 2 Din in ima številne slike: Mala knjižnica ima sledeče povesti: 1. Hrabri krojač. 2. V zemlji pritlikavec. 3. Aladin in čarobna svetilka. 4. Tone Palčič. 5. Doživljaji starega zajca. 6. Dva soseda. 7. Nesrečni kraljevič. 8. Čarobna piščalka. 9. V čarobni zemlji. 10. Ezopove basni. 11. Razne pravljice. 12. Čarobna roža. 13. Guliver pri velikanih. 14. Čarobna lutka. 15. Medvedek. Prvi del. 16. Medvedek. Drugi del. 17. Robinson Crusoe. Prvi del. 18. Robinson Crusoe. Drugi del. 19. Mali kipar. 20. Čarobna sekira. 21. Vrvar Hasan. 22. Snegulčica. 23. Ruske pravljice. Prvi del. 24. Ruske pravljice, Drugi del. 25. Sveti plamen. Prvi del. 26. Sveti plamen. Drugi del. 27. Razne povestice. Prvi del. 28. Razne povestice. Drugi del. 29. Povestice iz prirode. Prvi del. Povestice iz prirode. Drugi del. 31. Štirje dobri prijatelji.

Obžalovanja vredni slučaji.

Vlomilci odnesli 80.000 Din gotovine. Še neodkriti vlomilci so izpraznili zdraviliško blagajno v Rog. Slatini. Odnegli so za 80.000 Din papirnatega denarja, drobiž so pustili. Vlomilci so morali imeti do zaklenjene blagajne ključ.

★

Slovenska Krajina.

Črensovci. Vse vabimo na igro »Mehiški mučenec«, ki bo v nedeljo dne 7. julija po večernicah. Igra je zelo lepa, primerna za dneve po evharističnem kongresu, bi bilo res škoda, če igre ne bi pogledali. — Prosvetno društvo je sklenilo, da priredi dne 25. avgusta v Črensovcih fantovski tabor, na katerega bo povabilo vse fante v Slovenski Krajini in bližnjem Štajerskem. Opozarjamo na to vsa društva, da ta dan ne bodo priredila kakih svojih praznov. — Ritons Peter je nagloma umrl v sredo dne 26. junija. Našli so ga zvečer pri sropju mrtvega. Bog mu bodi milostljiv sodnik! — Veseli smo postali, ko smo zvedeli, da je postal tudi pri nas priljubljen: g. dr. Anton Korošec notranji minister. Nekateri, ki so še pred kratkim obsojali Koroščevo politiko, so postali nekam klaverni. Zapleteni štrki so pa je bili dobro informirani. Zdaj piha drugi veter in zopet se bodo sukne obračale, pa mi jih bomo spoznali tudi v preobrnjenih sukajah.

Turnišče. Na praznik presv. Rešnjega Telesa so nas obiskali v Turnišču odlični gostje iz Sobote; obiskali so nas namreč vsi gg. profesorji s soboške gimnazije z g. direktorjem dr. Strmšekom na čelu in z njimi še drugi ljubitelji naše mile nam Slovenske Krajine. Prišli

so si ogledat našo starodavno cerkev Matere božje, ki kraljuje že stoletja tu na »Pustini« ali za »Črnim logom turniškim«, kakor kaj radi zovejo ljudje to Marijino cerkev. V tej stari cerkvi, ki je v prednjem delu gotsko zidana in v srednjem ter zadnjem delu po turškem požigu, ko je pogorela, prenovljena v romanskem slogu, se nahajajo znamenite freske znanega slikarja Aquile iz Radgone iz 2. polovice 14. stoletja. Pred par leti se je mudil pri nas akad. slikar g. M. Stern in je te stare freske obnovil, da sedaj izgledajo lepe in čile v vsej svoji starosti. Odlične in redke goste je sprejel vlč. g. Ivan Jerič, dekan in župnik turniški, ter šel gostom na roko v vsakem pogledu. Gostje so bili zelo zadovoljni. Ni jim bilo žal, da so storili ta izlet v naše lepo Turnišče. Upajmo, da nas bodo še večkrat obiskali in tudi pri znancih in prijateljih vzbudili zanimanje za nas.

Nedelica. Naša vas, četudi ni velika, stopa vedno bolj na plan, zlasti naša dorastla mladina, ki je postala vsa vneta za oder, prav lepo in odlično igrala poučno igro »Princeznja in pastirček«. Igra je zelo dopadla ljudem, ki so se je v velikem številu udeležili in s tem pokazali simpatije do svoje mladine in tudi do nedeliškega učiteljstva, ki se v zvezi s turniškim učiteljstvom trudi za moraino prosveto in za našo lepo slovensko govornico. Zelo nas veseli uspeh mladine in ji kakor tudi delavnemu učiteljstvu prav iskreno čestitamo!

Renkovci. Naši Renkovci, ki po svojih kupčijah z jajci in kokoši daleč slovijo s svojimi kupinarji, so doživeli v nedeljo dne 23. junija lep dan. Imeli smo namreč proščenje v naši lepi in mični kapelici, kjer je veselo prepeval pevski zbor in naša srca so bila pobožna, ker smo vedno veseli, kadar se vrši pri nas proščenje. Letos pa je bilo naše proščenje izredno lepo zato, ker nismo imeli muzike in tako ni bilo pijančevanja. Namesto muzike pa je naša mladina priredila lepo igro »Veriga« v splošno zadovoljstvo vseh, ki so jo obiskali in tako počastili delo mladine. Igra je režiral turniški učitelj g. Anton Babič. Niti on niti mladina se niso ustrašili naporov in trudov, ki so v zvezi s prireditvijo igre. Zato je bilo delo tudi kronano z uspehom in prav lepo čestitamo igralcem in režiserju na lepem uspehu in izvedbi igre. Tudi ljudje so bili zadovoljni. To žegnanje nam bo ostalo vedno v dobrem spominu.

Že zopet žrtev tihotapstva. Mlad fant je zopet poskusil srečo s tihotapljenjem, toda stala ga je življenje. Dne 21. junija se je nenadoma pojavil z majhnim tovorom tihotapskega blaga na meji; ko jo je hotel prekoračiti, ga je zapazil službujoči graničar. Ker na trikratne klice ni obstal in se je hotel z begom rešiti, je zadonel čez tiho poljano usodni smrtonosni strel, ki je uničil mlado življenje nekaj minut kasneje. Ko je prišla sodna komisija na lice mesta, je spoznala v ubitem mladeniču Horvat Štefana od Lipe. Starši, ko so zvedeli, da jim je bil ustreljen sin na meji, so bili zelo žalostni. Ustreljenega so prepeljali domov in ga doma pokopali. Sin ni ubogal staršev, zato je izgubil mlado življenje. In koliko jih še bo, ki bodo šli v smrt za par dinarjev. Bil bi že skrajni čas, da se mladina oprime mirnega kmečkega dela in pusti v nemar tako nevarni posel, kakor je tihotapljenje. Ali je res v mladini zamrl čut do spoštovanja lastnega življenja?

Pretepi in kmečki fantje. Velikokrat zdvijajo naši fantje po vaseh in dostikrat šviga kamenje in se zasvetlikajo noži. Kakor po-

besneli so in v njih zamre za nekaj trenutkov vsak čut zdrave pameti in razsodnosti. Čemu vse to? Ali se na deželi res ne more izhajati brez tepeža in sovraštva med fanti sosednjih vasi? Čudno, da fantje dostikrat pozabljajo na to, da jih cerkev uči ljubezni do bližnjega in odpuščanja sovražnikom! Kako veselo bi bilo, če vsaj eno leto dni ne bi bilo pretepanja po naših slovenskih krajih! Začeti bomo morali orati ledino med kmečkimi fanti in poskusiti to doseči. Kmečki fantje, vi naš ponos! Dvignite roke kvišku, ozrite se na Večnega, ki je nad nami, in dajte si vedno mirno roke! Potem vas bomo veselili vaši starši in naša lepa domovina!

Trmasta papiga.

Onstran Reke proti istrski obali živi na svojem malem posestvu, na katerem prideluje vino in povrtino, stari kapitan Turkovič. Njegov nečak, pomorščak Alojzij, mu je z zadnjega potovanja prinesel v dar veliko sivo papigo. Ptič je nenavadno velik, močan in lep. V repu se mu leskeče nekaj rdečih peres, okrogle črne oči gledajo modro in hladno. Pred vsem pa je žival, tako je vsaj trdil nečak, zelo pametna ter se nauči vsakega jezika. Zaradi tega se je lepega dne meseca septembra l. l. stari kapitan lotil, da bi naučil svojo papigo govoriti. Kakor mu je nečak Alojzij vedno rekel stric, tako bi mu tudi Alojzijeva papiga vsako jutro zaklicala: »Stric!« Postavil je kletko na vrt, sedel pred njo ter je vanjo neumorno govoril: »Stric, reci stric!«

Toda neprijazni ptič se za Turkoviča niti zmenil ni. Tu pa tam je kakor iz dolgočasje na kratko zakrakal, se našopiril ter nato s svojimi nepremičnimi očmi gledal mimo kapitana tjavendan. Kapitan je hotel biti še bolj nežen. Toda, ker se kljub vsej nežnosti ptič ni dal pregovoriti in je ostal do konca zakrknjen, se je tudi dobrodušni Turkovič naposled naveličal nežnosti, odlomil v lovorjevem grmu tanko šibo ter z njo divje udrihal po papiginem perju ter klical: »Ali mi boš rekla stric, hudobna žival!«

Toda dosegel ni ničesar. Vse kar je mogel spraviti iz papige, je bilo to, da je žival nekajkratov ogorčeno zakrakala. Turkovič je ves divji vstal, zgrabil žival za kremplje, jo stresel kakor učitelj stresa za ušesa neubogljivega šolarja ter vrgel papigo v kurnico. Drugo jutro pa se je Turkovič zopet spomnil svoje papige. Ker se je ponoči njegova jeza ohladila, je s slabo vestjo stopil h kurnici, da bi popravil, kar je včeraj v jezi zagrešil. Pa že od daleč mu udarja na ušesa nenavaden šum in vreščanje. Ko je poln zlih slutenj odprl vrata kurnice, je zagledal šest svojih najlepših kokoši v vrsti ležati na tleh. Vse so bile zadavljene. Papiga je pa s svojimi kremplji ravno držala za vrat sedmo in zadnjo kokoš ter jo po glavi obdelovala s svojim nevarnim kljunom ter vmes kričala: »Ali mi boš rekla stric, hudobna žival!«

Ali si že obnovil naročnino?

DRUŠTVENE VESTI

Idejna in нравna rast poedinca in naroda po Eucharistiji.

(Govor dr. Jos. Hohnjeca na evh. shodu.)

Slovenska narodna pesem čma med svojo bogato pripovedno snovjo tudi prelep motiv o Mariji, ki kliče ranjenega fantiča za Jezusom. Razpletak motiva je ta:

»Kuglica prileti,
fantič pa obleži.
Marija j' pa mimo šla,
prav mil' ga j' pogledala:
fantič, le gor vstan',
pojva za Jezusam!
Kak' bom jaz gov ustal,
ker sem v tak' revnem stan!«

Ranjeni fantič se more smatrati kot tip (podoba) modernega človeka, ki je resnično v revnem stanu, ker ga tarejo reve in nadloge. Nasledki krogel, ki so letele v svetovni vojni in ki frčijo v drugi obliki naprej, so usodni za čelo in gmotno stan človeškega življenja. »Od vesoljnega potopa«, pravi papež Pij XI., »bržkone ni bilo tako splošne in globoko segajoče stiske, kot jo sedaj trpimo« (»Caritate Christi« 3. maja 1932). Še hujša pa je duhovna in moralna, ki je z gospodarsko ne samo v odnosu vzporednosti, marveč tudi prave vzročnosti. Majejo se temelji duhovnega življenja. Stare moralne vrednote se teptajo v blato. Preganja se resnica in krepost. Krivica zmaga. Zlo se povečuje kot dobro. Stavba evropske kulture je v nevarnosti. Tišči, ki se jim ne užiga upanje iz krščanske vere, povečujejo med ljudmi zmedo in obup s knjigami, kakor »Propad zapada«, »Agonija sveta«.

Nočemo pesmi obupa. Rajše se obrnimo k njej, ki je bila in je neštētīm srcēm v tolažbo, obupanīm moč, potrebnīm v pomoč in ki je zlasti našemu ljudstvu in naši domovini Mati in Kraljica, k njej, ki je prišla v svoji podobi iz Brezij v našo sredino kot voditeljica k Je-

zusu! Z našim slovenskim ljudstvom vzkliknimo klic bridkosti in zaupanja:

»Marija, k tebi uboge reve,
mi zapuščeni vpijemo,
objokani otroci Eve
v dolini solz zdihujemo.«

Jezustvo.

Da ta karakterizacija življenja ni pretirano črnogledna, marveč povse stvarna, potrjuje tudi filozof, ki načeluje čehoslovaški državi, prezident Masaryk. Iz kritičnega opazovanja življenja mu je vzniklo spoznanje, da vlada v duši sodobnega človeka velika utrujenost kot posledica duhovne zmede sedanje dobe. »Utrujene duše«: sto to ugotovitvijo je že ob koncu preteklega stoletja izrazil označbo modernih razmer. Zdravila ni drugje ko v veri, v Jezusovih naukih, v njihovi globoko življenjski obliki. Njegova vera je jezustvo. — Da, jezustvo! To je tudi naša vera, toda integralno (celotno), totalno (popolno) jezustvo. Jezus — pravi Bog, ki se je včlovečil, da je človeka in človeštvo odrešil; Jezus, naš najvišji učitelj, duhovnik in kralj; Jezus, ki prebiva resnično in bistveno kot Bog in človek med nami v zakramentu sv. R. Telesa: to je naše jezustvo. Iz te vere izhaja jezustvo kot naš življenjski program.

Skrivnost Boga.

Za življenje je potrebna luč. Brez luči ni organskega življenja, ki sta mu svetloba in toplota nujen predpogoj. Tako tudi ni duševnega življenja brez njega, ki je rekel o sebi: »Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja« (Jan. 8, 12). Skozi kakšno temo nevednosti in meglo zmot v najvažnejših življenjskih vprašanjih je moralo iti človeštvo! Ako bi bilo naše znanje omejeno na rezultate spoznanja, kakor nam jih nudi človeška modrost in filozofija narodov, bi naš duh še vedno zaman trkal ob neprodirno zagrinjalo nerešenih življenjskih problemov. Najgloblje vprašanje človeštva je Bog. Človek ga ni mogel rešiti. Kristus je prinesel človeštvu blagovest o Bogu ter mu tako podaril najvišje dobro. Prava ideja o Bogu ima v Kristusu svoj zgodovinski vznik in svoj trajni vir.

Skrivnost sveta in človeka.

V svetlobi te ideje je Kristus razodel in pojasnil skrivnost sveta in človeka. Kakor dva sveta se duh in materija borita med seboj. Noben filozof ni mogel tega v življenje človeka in človeštva segajočega kontrasta (nasprotja) izravnati s sestavo, ki bi zadovoljil človeškega duha. Kristus je dal človeštvu religijo in filozofijo, ki spravlja ta dva življenjska reda in kontrasta v jasno urejeno razmerje. Dobro prvenstvene vrednosti v človeku je njegova duša, ki je podoba božja. »Kaj človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?« (Mat. 16, 26.) S temi besedami Gospodovi je postavljena proti svetu in vsem njegovim dobrinam duša kot dobrina neminljive vrednosti. Tako je bilo izvršeno najradikalnejše prevrednotenje, ki se je kdaj zgodilo na svetu.

Smisel življenja.

S tem je bila povzdignjena ne samo vrednost, marveč tudi zmožnost človeka; duh, ki ima v človeku prvenstvo, se zaveda pravega človekovega namena ter prodira s to smotrenostjo v materijo življenja in v življenje volje, da odstranja neskladnost med spoznanjem in dejanjem. Sam Tolstoj daje Kristusu tole spričevanje: »Kdor dojemá Kristusov nauk, njega prevzame čuvstvo ko ptiča, ki ni prej vedel, da ima peruti, ter se sedaj iznenada zave, da more leteti, biti svoboden ter se mu ni treba ničesar bati.« Luč, žareča iz Kristusa, je nas rešila ozkosti in tesnobe spoznanja ter nam odprla pogled v večna, neizmerna obzorja. Zveličar nas je rešil nesmiselnosti življenja. Nisem slučajni produkt narave, nisem slepa igrača usode. Otrok božji sem. Moja duša, ustvarjena od Boga, je toliko vredna, da se je za njo sam Bog včlovečil, da bi jo odrešil. Toliko jo ljubi, da biva radi nje v tabernaklju, da jo razsvetljuje s svojo nebeško lučjo in krepi s svojo božjo milostjo. Moje življenje ima globok smisel. Njegove meje segajo v večnost. Groba vrata so samo prag v večnost. Da more naše življenje dobiti iz Kristusovega nauka in zgleđa pravo, z večnim ciljem soglasno vsebino, nam daje Kristus v Eucharistiji sebe in svoje življenje v lastnino.

Največje radijo-oddajno postajo

v Ameriki poseda Njujork. Postaja razpolaga z 87 oddajnik. V 11 nadstropjih glavnege poslopja je 35 oddajnih prostovorov in je v celem zaposlenih 4000 ljudi.

Mecesen še raste

v višini 2200 m nad morjem in doseže starost 300 do 400 let. Mecesenov les se da najboljšje uporabiti, ko je doseglo drevo starost 100 let. Čim več vsebuje mecesen smole, tem bolj je trpežen. V vodi in v zemlji postane mecesen trd kot kamen.

Ogromne jajčne lupine so naši pri izkopinah na Kitejskem. Jajca v teh luščinah so bila izležena od posebne vr-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Mogoče je, da elektrika v oblakih, ki gotovo vpliva na tvarjanje toče in ki je nasprotna zemeljski, se po teh zračnih vrtincih z zemeljsko zravnopolagoma in brez bliskov. In to je tembolj verjetno, ker so povsod zapazili, tudi na Italijanskem, da je tam, kjer so streljali, manj bliskalo ali celo ponehalo bliskati. Tudi jaz sem dostikrat pri bližajočih se nevihtah zapazil, da je blizu tam, kjer smo streljali, bliskati ponehalo in večkrat tudi nevihta ni šla dalje preko strelišč, ampak se je vlekla po eni ali drugi strani. Omenim naj tudi, da vsa ta leta še ni treščilo v nobeno strelišče, dasi visoka železna cev gotovo vleče blisk nase.

3. Uravnava strelišč.

Dokazano je tedaj, tako po naših skušnjah, kakor po italijanskih, da streljanje, če že popolnoma ne zabrani toče, vsaj vpliva, da ni tako debela in pogubna, kakor tam, kjer ne streljajo. Vpraša se le, ka-

26

ko veliki naj bodo topiči ali možnarji, in kako dolge cevi. Na shodu v Kasali je bilo splošno mnenje, da naj bodo topiči tako veliki, da se smejo nabasati s 15—20 dkg smodnika, cevi pa dolge do štiri metre. Dosedaj smo tukaj imeli večinoma Lorberjeve možnarje iz Žalca, in sicer manjše po 25 cm visoke, v katere smeš nabasati sedem do osem dek smodnika, cevi pa so le dva metra visoke. Gotovo je, da se z večjimi možnarji in daljšimi cevmi doseže večji učinek, in priporočam, da si povsod, kjer si napravijo nova strelišča, omislijo 40 cm visoke možnarje in štiri metre dolge cevi. S takimi možnarji zadostujejo dva do trije strelji na minuto in so zadosti po trije do štiri možnarji za postajo. Vendar se mora pomisliti, da so stroški, ako se potrebuje več smodnika, znatno večji, in da smo tukaj z manjšimi topiči imeli ravno tako dobre uspehe, kakor drugod z večjimi.

Na primernem, če mogoče nekaj vzvišenem kraju se postavi utica iz desk, ne predaleč od hiše, iz katere se oskrbuje streljanje. Utica naj bo do tri metre dolga, do dva metra široka. V enem kotu stoji tista železna cev, segajoča skozi streho, na leseni podlagi. V drugi polovici je mizica, na kateri stoji posoda

Evharistija in Tomaž More.

On je glava človeštva, mi njegovo duhovno telo, Evharistija pa je v tem telesu srce, ki se iz njega izlivajo življenjski toki v posameznike kot ude njegovega skrivnostnega telesa. Kot nalogo, ki jo ima izvršiti na svetu, je sam določil: »Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju« (Jan. 10, 10). V njegovem življenju so neizčrpne življenjske sile. Pod njihovim vplivom se razvije duša k pravi lepoti, kakor cvetlica v solnčni svetlobi in toploti. V takšen cvet, občudovan od vsega kulturnega sveta, se je razvil najnovejši (19. maja t. l. proglašeni) svetnik katoliške cerkve, lord-kancler Anglije Tomaž More. Iz Evharistije je živel in rasel, navezujoč svoje po naravi slabo in minljivo človeško življenje na močno in neminljivo božje življenje. Notranja evharistična prežarjenost se je odražala v čudoviti vedrosti duha, ki ga nikdar ni zapustila in ki je tudi ni mogla zatemniti senca rabljevega meča, ko je zamahnil po njegovi glavi, kakor tudi v tisti milini in ljubeznivosti, ki ga je odlikovala v občeivanju z drugimi ter mu pridobila sloves enega najbolj simpatičnih in prikljupljivih značajev v zgodovini. Iz Kristusa, »v katerem so skriti vsi zakladi modrosti in vednosti« (Kol. 2, 3), se je namnožilo njegovo znanje čisto tako mere, da mu je prisodila objektivna zgodovina epiteton »enega najizobraženejših vzornikov človeškega znanja« (Macaulay). Iz evharističnega vrelca je zajemal oni življenjski heroizem, ki ga je usposobil, da je postal spoštovanja in posnemanja vreden zglede nezlomljive načelnosti, junaškega krščanstva in plemenitega človečanstva.

Kristus in napredek.

Iz Kristusa ves resnični in dobrotvorni napredek poedinca in naroda! Brez tega trdnega temelja ni pravega napredka. Ako ni absolutne resnice, če so vsa merila resnice ali neresnice labilna (nestalna) in relativna (odnosna), je nesmiselno in nemogoče govoriti o pravem napredku spoznanja. S Kristusom, ki je absolutna božja resnica, je prišel kult resnice na svet. Ni ga pojma, ki bi ga sv. pismo tolikokrat poudarjalo in analiziralo (razbralo), ko pojem resnice in luči, saj ga naglašajo in proglašajo več kot 500krat. Kristus, božji arhitekt,

je zgradil ustanovo, ki oznanjevanje in obrambo resnice, svojo cerkev, ki jo sv. Pavel opredeljuje kot »stebere in temelj resnice« (I. Tim. 3, 16), ki torej nosi vso resnico. Kristjanom, osobito katoličanom, je negovanje in znanost resnice nekako v krvi. Kot otroci luči imamo v svoji veri znanost osnovnih miselnih in življenjskih načel, ki je prava zakladnica življenjske modrosti, vrelce vseh vednosti in žarišče prave prosvete in kulture. »Naj duhovna kultura«, je izpovedal Goethe, »napreduje kakorkoli daleč, naj vednosti vzrastejo v višino ali porastejo v globino, naj se človeški duh kakorkoli razširi, preko višine in duhovne kulture, ki sije ter se blesti iz evangeljev, ne bo nikdar prišel.«

Kristus in umetnost.

S Kristusom je tudi bila porojena krščanska umetnost. Predmet umetnosti je lepota, podlaga pa je resnica. Življenje Gospodovo, božje resnice in lepote, je pravi Tabor krščanske umetnosti. Kdor bi hotel eliminirati (izvreči) Kristusa in njegovo Mater iz umetnosti, bi vzel cerkvam njihov kras, hkrati pa tudi galerije in muzeje umetnosti oropal tega, kar je v njih najlepše in najvzornejše. Ena umetnost pa bi in bo vedno ostala, in sicer prvovrstna umetnina, to je kult Kristusov, kakor ga vrši Cerkev, to je kult Evharistije, to je katoliška liturgija, katoliško bogoslužje. Poudariti je tudi, da mora umetnost imeti ne samo estetski, marveč tudi etični smoter, da ne izgubi pomena in zveze z življenjem. Ali je mogel kak esteti (krasoslovec) z vsem negovanjem lepote spreobrniti samo enega zločinca? Kristusov univerzalizem pa je prav v tem: v njem se pooseblja in očituje najvišja kultura, največja nežnost čustvovanja, tako čudovit slog govora in življenja, da iz njega črpa in bo črpala umetnost vsa stoletja, in hkrati prodorni vpliv na grešnike in zločince, ki jih spreobrača z zakramentalno milostjo, ki ji je glavni vir Evharistija, in s svojim zgledom.

Kristus in mladina.

Da, Kristusov zgled! Ciceron je po neki notranji slutnji opisal veliko srečo, ki bi zadela človeštvo, ako bi moglo gledati pravni ideal poosebljen pred seboj, ki bi se ob njem mogla pravna zavest vedno orientirati in obnavljati.

Kar je notranje slutil, je pol stoletja pozneje postalo dejstvo. Kristusove besede so duh in življenje. Njegovo življenje je ljubezen v najvišji obliki, je vzor vseh kreposti. Njegov zgled se blesti v nepopisni jasnosti in silnosti pred očmi ljudi in narodov tako razumljivo in prikljupljivo, da ga more dojeti in prejeti otrok, in vendar tako veličastno, da ga ne more doseči tudi najpopolnejši človek. Ne samo svoj zgled nam daje Zveličar, marveč sebe v hrano dušam za duhovno življenje. In to življenje, ki ga prejemajo iz Kristusa posamezniki, ne ostane samo v njih, marveč se prelijeva v socialne zveze: v družino, občino, narod, državo. Vsak pravi kristjan je živ kamen, organičen član in duševna moč celote. Čim boljši in krepostnejši so posamezniki, čim bolj oblikovani po Kristusu, tem bolj se očituje Kristus v mišljenju, življenju, delovanju naroda. Iz te resničnosti izhaja kot neogibnost: po Kristusu, ki je vsesplošni in najučinkovitejši izobraževalni pomoček, oblikujmo posameznike, zlasti mladino! Dajmo ji ne samo eksistenčni minimum duhovnih življenjskih dobrin, marveč da bo imela življenje v izobilju. Zahtevo po krščanski vzgoji mladine nam diktira naša krščanska vest in hkrati naša ljubezen do naroda. Ker je oboje — naša vest in ljubezen do naroda — neminljivo, je tudi naša zahteva neodložljiva. Spričo Kristusa, največjega prijatelja mladine in prvega prosvetitelja naroda, kličemo: Svobodna pot krščanski vzgoji mladine, svobodna pot katoliški prosveti!

Vera in narodnost.

Takšna vzgoja in prosveta tudi najboljšo služi narodu in državi. Mladina, zvesta evharističnemu Kralju src, je zvesta tudi svojemu svetnemu kralju! Saj nas vera uči, da je država ustanova, ki izvira iz narave človekove, torej iz božje volje. Država ne more biti brez avtoritete, ki je ne ustvarja, marveč predpostavlja. Moč nad dušo in vestjo nima država, ampak cerkev. Cerkev avtoriteta zavezuje duše in podrejuje vesti pokorščini do državne oblasti. S tem ji daje jamstvo in varnost, ki je večjega pomena ko kanoni, tanki in letala. Ne bodo puške rešile svet, marveč vest. Kjer se ubija vest, se dviga morala nasilja in krivice. Krščanska vest tesno spaja med seboj to dvoje: vero in domovino. To je tudi poirdil

s smodnikom. Zaradi varnosti naj se napravi stenica med obema prostoroma s posebnim vhodom do cevi. Kajti pri streljanju odleti zažigalec iz možnarja daleč na stran in utegniti bi past na mizo ter vžgati smodnik. Na mojem strelišču se je to leta 1898 prigodilo, in ker je bilo po mizici nekaj smodnika raztrošenega, se je ta vžgal in tudi ves smodnik, kar ga je bilo v posodi, kake tri kile. Eksplozija je raztrgala steno in jo z možem vred, ki je streljal, vrgla doli v vinograd. Na srečo mož ni bil poškodovan. Od več strani sem slišal o nesrečah pri streljanju, ker ljudje niso bili dovolj previdni. Pri mojem sosedu je viničar postavil lonc blizu možnarjev, smodnik se je užgal in ga hudo opekel. Ravno tako v Vinarijih in pri Sevnici, kjer je strelca ubilo. Zato sem dal napraviti steno v utici, smodnik pa je v škrinjici s pokrivalom, ki se odpira le tedaj, kadar se možnarji bašejo, potem pa se mora vselej zopet zapreti. Za slučaj, da se mora streljati po noči, naj visi v utici svetilnica, nikakor pa ne sme stati na mizi, kjer je škrinjica s smodnikom. Da strelci ne smejo kaditi, se pač razume.

Kjer že imajo po dva metra dolge cevi, jih lahko dajo podaljšati, da ni treba novih kupovati. Ker se

cevi med streljanjem močno ogrevajo in so vsled tega v nevarnosti, da žreblji spuščajo in se cev raztrga, je dobro jih včasih polivati z mrzlo vodo.

Možnarji se morajo po vsakem strelu izbrisati s krtačico, da v njih ne tli kaka iskra in se smodnik pri vsipanju ne vžge, kar se je že tudi zgodilo. Na smodnik ni treba ne papirja pritisniti, ne ga zabijati s prstjo ali lesenim klincem, kakor je bila dosedaj navada. Ko smodnik ostane prost, nepokrit in nezabit, najbolj pretresa zrak, ko se užge. Užiga se pa z užgalico.

Stroški za streljanje so seveda precejšnji, ker se na vsaki postaji porabi do 150 kg smodnika, ako se pridno strelja. Zato bi se morali, kakor na Italijanskem, zediniti vsi posestniki ene okolice in si skupno napraviti strelišča po vzgledu kmetijskih zadrug. Če se računa, kolika je škoda po toči, se stroški za streljanje obilno poplačajo, zlasti pri vinogradih, kjer so po hudi toči trte za dve do tri leta oslABLJENE.

Torej znova toplo priporočam napravljanje strelišč na vseh krajih, pri čemur bodo gotovo pripomogli občinam država, dežela in na Štajerskem okrajni zastopi. Da se bo cena smodniku znatno znižala in se s

ste noja, ki je bil mnogo večji nego dandanes živeči, in sicer pred 1 milijon leti, kakor to trdijo znanstveniki. Okamenele luščine so dolge 15 cm in debele 3 mm.

V Ameriki

imajo avtomat za o'garete. Če vržeš v ta avtomat novce, se sproži govornila naprava, ki imenuje ime zaželjene cigarete in tudi primerno oceni njeno kakovost.

Tulpe,

ki so tolikanj mičen kras naših rtov, izhajajo iz Perzije.

Rdeči les ceder

iz angleške Kolumbije v Kanadi je glede gošbe neobčutljiv in radi tega gradijo po Kanadi največ hiš iz tega trpežnega lesa.

Bismarck, ko je rekel o sebi: »Vzamite mi svojo krščansko vero, in vzeli ste mi hkrati mojo domovino!« Kako krivo in kvarno ravnajo tisti, ki trgajo to notranjo zvezo, hoteč konstruirati nekako nasprotje med vero in narodnostjo, iz česar bi sledilo, da naj tisti, ki hoče ostati zvest narodu in državi, postane nezvest veri in Cerkvi! Koliko je klevetanja o anacionalnih elementih! Koliko krivic se dela v tem oziru! Najnovejši svetnik Tomaž More je padel kot žrtev take klevete, obglavljen kot veleizdajnik, ker ni mogel proti svoji vesti priznati kralja kot vrhovnega poglavarja Cerkve na Angleškem. Zgodovina pa je More-a sijajno rehabilitirala kot eno največjih osebnosti svetovne zgodovine in kot velikega sina Anglije, čigar patriotizem (domoljubje) danes proslavljajo tudi njegovi nekatoliški rojaki. Največja čast pa mu je izkazana s tem, da je njegova podoba povzdignjena na oltarje katoliških cerkva Anglije in širom katoliškega sveta.

Pravo osebnosti.

Kakor proglašajo krščanstvo potrebo, bistvo in pravo avtoritete ter jo utemeljuje v npravnstveni zavesti človekovi, tako tudi brani svobodo in pravo človeške osebnosti. Med posameznikom in družbo ni nasprotja, ni protivravnosti interesov, marveč je življenjska skupnost: porast enega pomaga drugemu. Kristus, najnotranjša, najsamostojnejša, najstvariteljnija osebnost, je poduhovil, poglobil, osvobodil človeka ter ga dvignil kot otroka božjega v višjo sfero (krog), ki v njo ne more segati človeška oblast: tako so zaščitene z božjim pravom človeške pravice. Pri obhajilni mizi se je osvoboditev človeka najprvo udeležila pred svetom: rimski patricij je klečal poleg svojega sužnja in oba sta kot enakovredna otroka božja prejela sv. Evharistijo. To idejo je Cerkev kot varuhinja Kristusovega nauka ponesla skozi stoletja ter se je borila zoper despotizem, nasilje in zatiranje človeka po človeku, stanu po stanu. »Kot oznanjevalka moralnega nauka evangelija je Cerkev«, tako pravi Leon XIII., »trajni vir pravičnosti in ljubezni, razširjevalka in braniteljica resnične svobode in edino možne enakosti.«

Kristusov socializem.

Liberalizem, boljševizem in prenapeti nacionalizem so odstranili moralna načela Kristu-

sova iz javnega življenja in njegove ureditve. Posledica je razvrednotenje človeške osebnosti do poganske nižine: človek je liberalizmu in kapitalizmu živa mašina, boljševizmu najdragocenejši material, kakor ga je nedavno imenoval Stalin, pretiranemu nacionalizmu pa sredstvo za razplod in izpopolnitev plemena. Priilike po svetu kričijo po odrešenju. To se začenja v individualni (posameznikovi) duši, ki v njej Kristus vzpostavi božjo podobnost, gospostvo duha nad snovjo, volje nad naravnimi silami v človeku, ljubezni nad poželjivostjo, katera je po Pavlovih besedah »korenina vsega zla« (I. Tim. 6, 10) in iz katere izvira, kakor poudarja Pij XI., »tista sramotna lakomnost in sebičnost, ki išče vselej in povsod samo lastni dobiček, bližnjega pa prezira in uničuje.« Samo če je Kristus zagospodoval našim dušam, more postati s svojimi nauki in zapovedmi urejevalec socialnega življenja. Ko je demon mamonizma premagan v dušah poedincev, bo njegova moč strta tudi v gospodarstvu posameznikov in družb. To zmore poleg pravičnosti samo ljubezen, koje največji dokaz in trajni vir je Evharistija kot Zakrament ljubezni. Z zapovedjo ljubezni, ki je prva med vsemi, Kristus omogočuje in snuje edini pravi, dejanski in blagodejni socializem: to je socializacija volja v odnosu ljubezni moža do žene, staršev do otrok, gospodarjev do služabnikov, delodajalcev do delavcev, stanu do stanu, naroda do naroda. Tako Kristus obnavlja in rešuje iz poedincev družbo, narod, svet. Drugod rešitve ni. Tistim, ki Odrješnika odklanjajo ali njegovo delo ovirajo, kliče mo s Tertullianom: »Parce spei totius mundi« (varuj upanje vsega sveta)!

★

Št. Janž pri Dravogradu. Odkritje spominske plošče. V spomin na osvobodilno gibanje, na majniško deklaracijo, ki je bila prečitana dne 30. maja 1917 v dunajskem parlamentu ter na veliko narodno zborovanje, ki se je vršilo v aprilu 1918 v Št. Janžu pri Dravogradu, so pred kratkim na pobudo vplivnejših faranov odkrili spominsko ploščo. Na plošči je pritrjen relief našega največjega slovenskega moža in prvobornitelja za svobodno državo g. dr. Anton Korošca, kateri je bil na deklaracijskem zborovanju leta 1918 glavni govornik.

Plošča je vzdana v pročelje hiše g. F. Časa, po domače Jurija v Št. Janžu, pred katero h.šo se je zgodovinsko zborovanje vršilo. Odkritje plošče se je vršilo bolj neopaženo ter skromno, kakor so dopuščale še tokratne razmere. Na predvečer sv. Antona, to je pred semejnim dnem v Št. Janžu, so jo odkrili. Prisostvovali so odkritju stari narodni borci, ki so bili v osvobodilnih bojih najbolj aktivni in na prvem mestu. Ti možje so dali tudi pobudo za vzdavo plošče, ki so: Oba brata ing. Vinko in Ivan Vrhnjak, Franc Čas p. d. Jurij, Josip Barth in Gnamuš. Odkril je ploščo g. Iv. Vrhnjak, kateri je na kratko pojasnil pomen odkritja te zgodovinske plošče v spomin osvobodilnih bojev izpod avstrijskega jarma. Poleg pokojnega dr. Kreka sta najbolj aktivno sodelovala dva Antona, katerih god se sedaj obhaja. To sta: 85letni starček Anton Bonaventura Jeglič in dr. Korošec. Nato je izročil plaketo v varstvo g. Času s prošnjo, da jo varuje in čuva v spomin poznim rodovom. S tem je bilo odkritje končano, po bližnjih hribih pa so zagoreli kresovi, kateri so tudi spominjali na minula zgodovinska leta, ki bodo ostala našemu obmejnemu prebivalstvu dolgo v spominu!

Ne veste, kaj bi predavali ljudem? Naročite si knjižice »Slovenskega gospodarja« in povejte posebno mladini tudi kaj praktičnega. Radevolje sprejmemo tudi predloge, kake knjižice naj bi še izdali za vašo društvena predavanja gospodarskega značaja.

Nič novega pod soncem.

Ravno tako, kakor je bil lansko leto celi svet v največji nestrpnosti zaradi nasilne ugrabitve otroka ameriškega polkovnika Lindbergha, je vznemirjal svet pred 50 leti rop 12letne Maude Gillespie v Kanadi. Tudi imenovana je bila iztrgana staršem v noči nasilnim potom. Čeravno so poslali roparju na sled na stotine policijskih uradnikov in psov, ni bilo o otroku ne duha in ne sluha. V mestu Thessalon živeči starši so razpisali na najdbo hčerke visoko nagrado. Leta so minu-

Kaj je vsebovala Napoleonova tobačnica?

Francoski zgodovinarji so ugotovili končnoveljavno, da cesar Napoleon ni njuhal in je bil odločen sovražnik tobaka v vsaki obliki. Znano pa je, da je nosil Napoleon seboj tobačnico in se je je poslužil pogostoma. V tobačnici ni bil duhan, ampak sladkorčki, katere je cesar jemal radi želodčne boleznin in je bilo res videti, kakor da je segal v škatlico po ščepec duhana. Napoleon je poskusil samo enkrat v življenju tobak in sicer na vojnem pohodu po Egiptu. Dali so mu s tobakom napolnjeno pipo, iz katere je potegnil samo enkrat in jo vrnil s pri-

tem zmanjšali stroški za streljanje, nato se po vladnih izjavah smemo zanašati.

4. Deželna strelišča pri Slov. Bistrici.

Kakor sem že omenil, se je začela tudi vlada zanimati za streljanje proti toči in je sklenila, da v zvezi s štajerskim deželnim odborom postavi 40 strelišč v takem kraju, ki je najbolj toči izpostavljen. Kot tak kraj se je določila južna stran Pohorja okoli Slov. Bistrice. Če se bi streljanje dobro obneslo tu, kjer se je v prejšnjih letih skoro vsako leto vsula toča, potem bi se vedelo, da res streljanje zabrani točo. Deželni odbor je to naznanil okrajnemu odboru v Slov. Bistrici, ki je povabil vinogradnike v posvetovanje in da se izrečejo, ali so pripravljeni skrbeti za smodnik in za strelce na teh deželnih streliščih. Vinogradniki so seveda sprejeli deželno ponudbo in se obvezali, da bodo oni plačevali smodnik in skrbeli za redno streljanje ob bližajočih se nevihtah.

Deželna strelišča bodo napravljena po načrtih. Imeli bodo kolibe, v katerih je prostor za strelce in po steni od tega ločen je podstavek, na katerem je pritrjena železna cev. V steni je odprtina, skozi katero se porine nabasani topič pod cev. Ali bodo vsa

strelišča preskrbljena z velikimi topiči in dolgimi nadstavki, ali z dosedaj navadnimi manjšimi topiči, sedaj (meseca aprila), ko to pišem, še ni določeno.

Strelišča bodo stala 1000 m vsaksebi, pričeni pri Sv. Venčesu in Tinjah preko Visovelj, Kovačlovške gore in Ritoznoja do Zgornje Polskave. Nadzoroval jih bo od dežele nastavljen topničar. Zaradi večje varnosti bo 10 m od strelze kolibe oddaljena shramba za smodnik, iz desk zbita kolibica. Eno strelišče v sredini bo glavno, odkoder se bo dalo s strelom znamenje, da se bliža kaka nevihta in da morajo povsod začeti streljati. Na Italijanskem brzojavne postaje, katere naprej čutijo bližajočo se nevihto, to naznanjajo z razobešeno zastavo in tako opozarjajo strelce, da so pripravljeni.

Če se bo ta poskus, kar upamo, dobro obnesel, potem bo pač morala država kaj več storiti in s podporami in kolikor mogoče nizko ceno smodnika pospeševati te obče koristne naprave.

Iz dobesedno navedenega članka je razvidno, kako je bil celotni vinogradniški svet zaverovan pred 40 leti v učinkovitost streljanja proti toči. Bogatejši

la, ne da bi bil kdo odkril najmanjšo sled in radi tega je zapadel slučaj pozornosti.

Kanadski prometni letalec, ki oskrbuje redni zračni promet med mestom Winnipeg in zalivom Hudson na severu, je bil prisiljen, da je pristal ob reki Seal. Prvi, ki so mu prihiteli na pomoč, so bili Indijanci, ki so naseljeni po tamošnji pokrajini. Indijanci so povabili pilota v naselbino, kjer je zadel na najgostoljubnejši sprejem. Pri tej priložnosti je mož opazil, da živi sredi med Indijanci bela stara žena, katero smatrajo rdečkarji čisto za svojo. Ta bela žena je poročena z Indijancem, kateremu je podarila pet otrok. Pilotovo poročilo odločno namigava, da gre pri njegovem odkritju za pred 50 leti odvedeno Maud Gillespie. Kanadske oblasti so začele o zadevi pozivedovati na poziv družine Gillespie v Thessalonu.

Tudi mati nekoč ugrabljenega še živi in je stara 80 let. Mati je prepričana, da bode videla še enkrat pred smrtjo otroka.

Za polovično ceno dobijo

naročniki »Slovenskega gospodarja« sledeče knjižice:

Zemljiška knjiga Din 5.— (2.50)

Kako si sam izračunam davek Din 4.— (2.—)

Zaščita kmetov v Jugoslaviji Din 5.— (2.50)

Predpisi o cestah in prometu na cestah Din 14.— (7.—)

Zakon o volitvah narodnih poslancev Din 8.— (4.—)

O bolnišnicah in bolniških pristojbinah D 5.— (2.50).

O zadnji knjigi imamo sledeče pismo: »Zahvaljujem se vam, da ste izdali to knjigo. Dosedaj sploh nismo vedeli, kake pravice imamo, kar se bolnišnic tiče. Koliko ljudi je brez potrebe že plačevalo visoke bolniške pristojbine. Tudi jaz sem jih. Sedaj sem dal pa Din 2.50, pa sem prihranil okrog 200 Din. Res je, najdražja je nevednost, zato objavite to pismo, da vsem priporočam knjižice, ki jih izdajate.«

Knjižice se naročajo pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

nik g. Josip Gorup in predsednik domače občine g. Anton Hrzič ter gasilski četi iz Velike Nedelje in Trgovišča. — Popoldanski spored je bil namenjen 40letnici zidanja šole. Šolski upravitelj g. Ljudevit Belšak je kronološko orisal postanek in razvoj tukajšnje šole. Zatem je šolska mladina pokazala svojo spretnost v telovadnih nastopih in raznih igrah ter zadivila vse navzoče. G. France Kotnik in gđc. Jožica Duhova, ki sta mladino uvežbala, kakor tudi vse ostalo učiteljstvo, zaslužijo za svoj trud vse priznanje. Ljudstvo, ki je v tako velikem številu in z zanimanjem sledilo celodnevni prireditvi, je hvaležno vzgojiteljem in vsem, ki so mladini naklonjeni in želi, da krepko nadaljujejo v tej smeri.

Konjice. Marsikaj novega se je zgodilo pod našo goro in v prelepi Dravinjski dolini, kjer se je svojčas zrak tako čudno menjaval, kakor menda nikjer drugje. Naš kraj je poln zgodovinskih zanimivosti, katere poleg modernih dekoracij na hiši g. Šumer Martina zanimajo vsakega tujca, ki pride v naš trg iskat oddiha, ali pa razni zapiski iz zadnjih let. Birno smo imeli tudi tukaj. Sprejeli smo škofa prav lepo. Za olupšavo so pred vsem skrbela pridna konjiška dekleta, ki so npletla toliko zelenih vrvic, da je bilo veselje. Posebno škalska in gabroveljska dekleta so pokazala izredno skrb za okrašenje slavolokov in za lepoto v cerkvi. Čast jim! — Prvoobhajancev smo imeli okrog 180. Po običajni slavnosti so dobili zajtrk, kakor vsako leto v Društvenem domu. — Kovači od zreške tovarne so imeli sestanek v nedeljo dne 23. junija. Sklenili so, da se organizirajo. — Tudi v Konjicah je začela sedaj pihati druga sapa in se ozračje očičuje. Nekateri si pripravljajo kufre ter nam bodo najbrž čez nekaj časa rekli v slovo: Adijo, pa zdravi ostanite!

Svetina nad Celjem. Številnim romarjem, ki pohitijo na Ciriljevo nedeljo k Sv. Kržu na Svetini, se uljudno oznanja, da bo v nedeljo dne 7. julija na Svetini v cerkvi dvojno opravilo: prvo ob 6. uri; bo lepa slovesnost prvega sv. obhajila svetinskih šolarjev; drugo opravilo bo ob 9. uri. — Slana majnikova je sicer veliko škodo naredila, rožce, sadje pomorila; a na Svetini je vendar prizanesla znanim prvovrstnim črešnjam, ki bodo v juliju dozorele! Pridite jih poskusit!



Marenberg. Kot zaključek letošnje 200letnice pri Sv. Janzu se je v nedeljo dne 23. junija obhajala lepa nedelja z dvema sv. mašama, pridigo, ki jo je imel g. bogoslovni profesor dr. Josip Jeraj iz Maribora, in procesijo, pri kateri so bili trije duhovniki. Drugi dan v pondeljek dne 24. junija se je obhajal god sv. Janeza Krstnika s procesijo od Tumpeljevega križa in peto sv. mašo. Oba dneva so fantje iz Remšnika in domačini lepo pritrkavali. — Ker je na zvonovih še precej dolga, se govori, naj se proda starodavni kip Matere božje v ladiji na evangelijski strani in izkupiček porabi za zvonove. Plačati zvonove bodé treba, kmetje pa denarja nimajo. Zadeva ima dvojen nauk za one, ki naročujejo nove zvonove: 1. pri naročilu je treba gledati na kakovost

materijala; 2. naročajte pri naši najboljši in najstarejši zvonarni: Strojne tovarne in livarne (prej Maks Samassa) v Ljubljani! — Tu ob meji je veliko pomanjkanje duhovnikov: na Muti ni župnika, pri Sv. Jerneju ni župnika, v Marenbergu nekaj časa kaplana ne, in tako se glasi ta pesem naprej. Največ je temu krivo to, da je naša duhovščina od države tako slabo plačana.

Velika Nedelja. Tukajšnji podmladek Jadr. straže je obhajal preteklo nedeljo prslavo razvitja svojega prapora. Velika množica ljudi od blizu in daleč je prišla na slavnost. O morju in pomenu Jadranske straže je govoril učitelj g. Vlado Klemenčič, nato je domači župnik g. Gregor Cerar blagoslovil prapor s primernim blagoslovom. Prapor je kupila in mu kumovala gospa Tončka Medikova. Sprejel ga je praporščak Hinko Medik s svečano zaobljubo. Nato so se vrstile deklamacije in petje jadranskih stražarjev. Slavnosti sta prisostvovala kot zastopnika oblasti sreski šolski nadzer-

nemški posestniki novih nasadov so se še bolj pehali za streljanjem nego slovenski. Skozi nekaj let je ob pojavih neviht neprestano pokalo in žvižgalo proti oblakom iz vseh številnih vinorodnih bregov, gričev ter holmov. Bog znaj, koliko tisoč kilogramov smodnika so poslali med oblake v trdni veri, da so jim kos. Z isto vnemo ter naglico, kakor se je streljanje proti toči razmahnilo, je tudi usahnilo, ko so le uvideli, da je bilo samo v zabavo tolikerm strelcem, toče pa niti oplašilo ni, kaj šele, da bi jo bilo prepodilo.

Kolibe s cevmi za streljanje so že strohnele, ali pa so jih že davno pometali iz vinogradov. Redko je še videti kje v grabi vinograda rjasto ter razpadlo cev, ki še spominja na nekdanja strašila toče.

Tolikanj vneto streljanje proti toči, ki je bilo več ali manj že podprto z izjavami učenjakov glede učink, je dokaz, da se ne zmoti in ni lahkoveren v boju z vremenskimi nesrečami ter šibami samo priprosti kmet, ampak tudi z znanostjo podkovani gospod!

Naša prihodnja povest:

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

Lep vzgled.

Marokanci v severni Afriki so izredno ljubili in spoštovali junaškega generala pa tudi oni, katere je premagal in podvrgel francoski nadoblasti. Njegov način občevanja s podložniki je bil namreč izredno ljubezniv. Najprej je osvojil njihove kraje, za tem njihova srca. Nekega dne je premagal zelo odporno severno afriško pleme. Šejk je moral osebno priti pred generala in izjaviti pokorščino vsega plemena. General ga je čakal na konju v blesteči uniformi s številnimi odlikovanji na prsih — na čelu celotnega polka. Z druge strani je prišel šejk, ki so ga spremljali njegovi dvorjani. Bil je starček z dolgo belo brado, sključen, in se je opiral na palico. Približal se je generalovemu konju in hotel poljubiti — zmagovalčev škorenj v znamenje pokorščine. Tedaj je general skočil s sedla, objel starčka in mu rekel: »Nikoli se ne sme starček sklanjati pred mlajšim človekom.« Ko so to zaslišali nedaleč stoječi uporniki, so burno pozdravili svojega zmagovalca in se mu priklonili kot zvesti podložniki.

pombo, da je pušenje vzhodna »svinjarija«. Pozneje kot cesar je obremenil duhan s posebnimi davki in ga proglasil za državni monopol, ki je vrgel državni blagajni neizmerne denarne svote.

Sorodnost

med indijskim in našim ženskim spolom obstoji v tem, da noče rad razodeti, koliko je star. Indijke pa ne zamolčijo starosti, ker bi ostale rade vedno mladostne, ampak ker navadno ne znajo šteti.

Največji izliv

v morje tvori južnoameriška reka La Plata. Izliv doseže med Maldonads in Cabo San Antonio širino 220 km. Omenjena širina je dolga 320 km.

Širite „Slov. gospodarja“!

Sv. Rupert nad Laškim. Veliko veselje je zavladalo povsod med našim priprostim ljudstvom, ko je prišel glas: naš iskreno ljubljeni narodni voditelj g. dr. Anton Korošec je spet prišel pri vladi do besede. Toliko stiske, priganjanja in zapostavljanja smo morali že leta in leta prenašati, da je marsikateremu dobremu našemu človeku začel upadati pogum, češ, zgubljeni smo! Krivica in nasilje se je šopirilo v vsakem javnem kotu, pravica pa je morala v pregnanstvo. A resnica je in ostane: Vsaka krivica mora končno propasti, kajti pravičnost je božja hčerka, kateri je od najvišjega objubljenega konačna zmaga in obstoj!

Sv. Ema ob Sotli. V nedeljo dne 7. julija, bo med bogoslovci prejel mašniško posvečenje tudi naš župljan frančiškan g. p. Otmar Vostner. V svetem veselju pričakujemo njegove prve presvete daritev, ki jo bo daroval v nedeljo dne 14. julija. Od leta 1917 ni bilo več pri nas nove maše, torej celih 18 let. Zato ga hočemo tem pristrčneje v četrtek dne 11. julija popoldne sprejeti. Imeli bomo tridnevnic, ki se bo pričela s prihodom novomašnika, da se pripravimo za to redko in srečno slovesnost. Ob tej tridnevnici bo imel govore tudi novomašnik sam in njegov tovariš novomašnik frančiškan p. Langerholc Kalist. Je to menda prvi slučaj, da bi dala župnija Sv. Eme duhovnika frančiškana, vsaj mi se ne spominjamo. Župnija svetoemska vesela vsa, raduje se, ker bo sprejela novomašnika.

Slepe mravlje.

Neki raziskovilec Afrike poroča o zelo zanimivi vrsti mravelj, ki živijo v ozemlju Konga in Senegala. Ta žuželka se hrani izključno od mesa, ki si ga išče s potovanjem iz kraja v kraj. Pri svojih potovanjih korakajo milijoni teh živali v kolonah, ki so kakšnih pet centimetrov široke. V kolonah so rdečkaste »delavke«, ob straneh jih spremljajo veliki, temni »vojaki«, ki so oboroženi z dolgimi, žagam podobnimi čeljustmi. S temi čeljustmi se živali zagrizajo globlje nego čeljusti enakih žuželk. Z vsakim ugrizom si trgajo kose mesa iz živih žrtev. Žrtev pa jim postane vse, kar srečajo na svoji poti, čeprav bi bil to bolan slon, ki se jih ne more odkrižati. Trije dnevi zadostujejo, da ga oglodajo do belih kosti. To nam postane razumljivo, če zvemo, da so opazovali že armade teh mravelj, ki so se pomikale v nepretrgani koloni do 16 dni in noči skozi kakšen kraj.

Zanimivo je pri tem, da so te živalice popolnoma slepe. Tudi človek ni pred njimi varen in če se zgodi, da napadejo kakšno človeško bivališče, tedaj se spustijo domačini v beg in se ne vrnejo v vas, dokler se niso prepričali, da je

šla nevarnost mimo. To se pa zgodi šele tedaj, ko je mravljična armada požrla vse živo in mrtvo, kar je izsledila v človeškem naselju. Da je napravila s tem veliko škodo, je jasno, a tudi brez koristi ni takšen obisk nikoli, saj so mravlje pripravile tudi ves mrčes in vso golazen, kar se je drži človeških naselij.

Direktne sončne svetlobe požrešna slepa delavka ne prenese, afriško sonce jo umori v nekoliko minutah. Kjer mora na svojem pohodu po sončnih krajih, se zavaruje pred sončnimi žarki na ta način, da stvorijo »vojaki« s svojimi telesi trdno, zaprto cev, skozi katero koraka vsa armada do najbližjega senčnega goščavja. Voda pa tem mravljam ne škoduje. Za poskus so jih držali tudi po šest ur pod vodo, ne da bi se zadušile. Kadar doseže armada kakšen potok ali reko, se vojaki združijo v žive, kakor osja gnezda velike »čolne«. V te čolne korakajo delavke in z njimi dosežejo obrežje na drugi strani reke.

Hudič se boji zvona.

Če je v peklju vse tako, kakor si predstavlja kitajska budhistična vera, tedaj mora biti podzemljskemu glavaru življenje kaj težko. Nепrestanu se oglašati 17tonski zvon na svetem hribu Čijuhuašan, največji kitajski zvon. Ta zvon nima drugega namena, nego tega, da spravlja satanove legije v strah in jim odnaša izgubljene duše. Ko se oglasi čijuhuašanski zvon, pravi namreč ljudska vera, je to znamenje, da je pekel izgubil spet eno dušo, ki se nato v novem utelešenju vrne na zemljo. Da so izbrali baš goro Čijuhuašan za namestitev velikega zvona, se da pojasniti s tem, da je vladar pekla baš na tej gori prejel svoje zločesto naročilo. A navzlic temu ni na Kitajskem reševanje duš iz satanovih krempljev nič kaj poceni. Zvon sam je namreč veljal lepo svoto, a mežnarji — če jim smemo tako reči — ki z njim zvonijo, morajo končno tudi živeti in to ni mogoče zastoj. Zato mora vsak, ki hoče rešiti kakšno dušo iz kitajskega pekla, na gori Čijuhuašan nekaj plačati. In to ljudje radi delajo.

Žuželke v praznoverju.

Cvrčkovo petje se oglašati po vsem svetu in mnogo lepega si ljudje predstavljajo v zvezi z njim. V splošnem smatrajo cvrčka za prinašalca sreče in

ga v marsikateri deželi, kakor na Japonskem, v to svrhu drže tudi v posebnih kletkah. Italijanska dekleta pa mu pripisujejo čudežne moči in ga drže v kletkah zato, da jim pomaga ohraniti fantovo zvestobo.

Pajek ne igra nič manjše vloge v ljudskem praznoverju. Ponekod prinaša srečo, drugod zjutraj nesrečo in na večer srečo, a pik strupenega pajka je združen z bolečinami pač za vsakogar, naj si misli o njegovi vlogi karkoli. L. 1840 je pik strupenega pajka, ki je znan pod imenom tarantela in ki povzroča nekakšno padavico, ustvaril baje znameniti laški narodni ples istega imena.

V vseh časih so se ljudje bali lesnega črva, ki jim je s svojim trkanjem napovedoval smrt. Nesrečo prinaša po nekih deželah tudi nedolžni kačji pastir, dočim tráže kresnica izgubljenim popotnikom ponoči pravo pot.

Mного praznoverja je v zvezi z majniškimi hroščem. Po barvi njegovih ličink pozimi napovedujejo švedski podeželani, kako dolgo bo trajala zima in koliko bo imela snega. Ponižni martinčki veljajo ponekod istotako za sle bodoče usode.

Usodepolna mravljinčna kislina.

Lovci, ki so v nekem gozdu v okolici češkega Churdina zasledovali divje lovce, so začuli nekje v goščavi tiho ječanje. Ko so prišli bližje, so našli tam z listjem in suhljadjo pokritega mladega človeka, ki je kazal le še šibke znake življenja. Groza jih je bila, kajti njegov obraz je bil ves razjeden, a njegovo telo, ko so ga odkrili, ena sama rana. Kaj se je bilo zgodilo z njim, so takoj dognali, kajti iz njegove obleke so se zakadili v lovce cele armade izredno velikih mravelj in jih začeli pikati s takšno besnostjo, da so se jih komaj ubranili. Bilo je očitno, da si je bil mladi mož, morda kakšen potepuh, poiskal tu prenočišče in so ga mravlje napadle v spanju. Škodovali mu pa niso toliko njih ugrizi, kolikor mravljinčja kislina, s katero so ga obrizgale. To so ugotovili zdravniki v bolnišnici, kamor so mladega moža prepeljali in kjer je tudi že kmalu potem umrl, ne da bi prišel k zavesti. Mravljinčni strup je zelo soroden čebelnemu strupu in če pomislimo, da more človek umreti od pikov večjega števila čebel, nam postane tragedija, ki se je odigrala v tistem gozdu, popolnoma razumljiva.

Odprta noč in dan so groba vrata

Limbuš pri Mariboru. Naše limbuško pokopališče je v svoje naročje med obilico drugih, katerim je sedaj tu njihov zadnji dom, sprejelo tudi nepozabno ljubo mamico gospo Lipar, posestnico in gostilničarko na Selnici ob Dravi, katera je na svojem zadnjem bivališču vsled starosti, oslabelosti in bodočem obole-

nju za vedno zatisnila svoje trudne oči. Pokojnica je bila silno blaga in dobrohotna žena. Dosegla je lepo starost 77 let. Ker je bila svoječasno dolga leta kot domačinka v Limbušu kot gostilničarka in posestnica, v Mariboru in daleč na okoli znane gostilne, si je želela biti tudi na limbuški mrtvaški gomili

pokopana, da tam sniva v družbi s svojim pokojnim soprogom in s svojimi otroci svoj zadnji mrtvaški sen. Zato so jo prepeljali iz Selnice sem in jo položili v rodni zemlji k večnemu počitku. Za vse dobrote, ki jih je delila in za vsa dobra dela, naj ji bo večni Oče v nebesih obilen plačnik!

Limbuš pri Mariboru. V nedeljo dne 30. junija ob 6. uri zvečer je za vedno zatisnil svoje trudne oči nepozabni in blagi mož gospod Franc Kaloh, posestnik in dolgoletni cerkveni ključar v Limbušu. Več o pokojniku v naslednji številki.

Resno opozorilo prijateljem in somišljenikom!

Sprememba vlade in imenovanje našega voditelja g. dr. Korošca za notranjega ministra je vzbudila po celi naši domovini veliko veselje. Vse se veseli, da lahko svobodno zadihamo in da tistih, ki so nam na tak krut način kratili naše pravice in našo svobodo, ni več na vladi.

Mnogi mislijo, da bo sedaj kar naenkrat konec vseh težav, ki tarejo kmeta in druge stanovce. Mnogi mislijo, da bo sedaj konec rubežni za neplačane davke, konec raznih drugih dajatev. Drugi zopet mislijo, da bo dr. Korošec preskrbel vsakemu brezposelnemu dobro službo, da bo izvrševal razne premitve na mesta, ki si jih kdo poljubi, da bo glede vojaške službe sprememba, da bo bode nemilo kaznoval vse, ki so se proti komu kaj pregrešili. Sploh prihajajo ljudje že sedaj z mnogimi zahtevami, ki so neizvršljive.

Za nas, ki smo prijatelji dr. Korošca, naj velja v teh časih to-le pravilo:

Radujmo se, da smo dočakali omiljenje težkih razmer, ki so vladale pri nas. Dr. Korošec in njegovi vodilni prijatelji imajo sedaj polne roke dela v velikih državnih stvareh. Dr. Korošec ne more sedaj po ministrstvih pritiskavati kljube za razne službe za one, ki so kaznovani radi raznih prestopkov, radi rubeži itd. Njega čaka sedaj veliko in ogromno delo za toli zaželjeno preureditev. Ne nadlegujte ga sedaj radi služb, radi rubeži, radi kazni itd. Bodimo veseli, da smo malo bolj svobodno zadihali, da imamo resno upanje, da se bodo žalostne razmere, ki so jih ustvarili naši politični neprijatelji, polagoma odstranile. Tudi narodnega in državnega gospodarstva ne more g.

Korošec s svojimi tovariši par čez noč spremeniti na boljše. Pomislite, da so naši neprijatelji dolga leta po svoje gospodarili in nas privedli na rob propada. Še le čez leta in leta utegnemo priti do zboljšanja tužnih gospodarskih razmer. Radi tega ne zahtevajte od dr. Korošca nemogočih stvari!

Kar se tiče krivic, ki so se zgodile posameznikom, društvom in raznim skupinam, bo treba iste popraviti in krivce primerno kaznovati. Ali pomnite: Za vsako tako stvar bo treba točnih dokazov in podatkov. Zapišite si vse: datume, priče, kraje, besede, rešitve itd. Vse te točke zberite in upamo, da Vam bomo mogli prav kmalu



Dne 26. junija je bila 125letnica, ko je smrtno ponesrečil prvi izumitelj zrakoplova z razgretim zrakom — Francoz Jožef Montgolfiers.

poslati poziv, da pridete na dan s takimi podatki in dokazi.

Prijatelji in somišljeniki! Mislim, da ste me vsi razumeli.

Poslednje vesti.

ZAHVALA SV. OČETA.

Nj. Eminenca kardinal legat Hlond je dobil na svoj pozdravni brzojav od Sv. Očeta sledeči odgovor:

Izraza sinovske udanosti, ki si ga ob začetku evharističnega kongresa iz cele Jugoslavije tudi v imenu apostolskega nuncija, škofov, duhovščine in nešteti vernikov predlo-



Na Angleškem preizkušajo letala, ki se dajo voditi v višini 3000 m in 16 km od kontrolne postaje brezžičnim putem in brez pilota.



Južnoameriška republika Argentina je izdala v spomin na sklenitev miru med državama Bolivija in Paragvaj posebno mirovno znamko.



Poljski ministri navažajo pesek za grobnico pokojnega maršala Pilsudskega na Wawelu pri Krakovu.

žil, se je Sveti Oče nadvse razveselil in prosil Boga za bogate izlive božje dobrote in milosti, da bi slovesni kongres rodil bleščeče sadove vere, vzajemnosti in delavnosti ter Vas iz srca blagoslavlja. **Kardinal Pacelli.**

Iz domače politike.

Kralj Peter II. se je odpeljal dne 1. julija na Bled. S kraljem je odpotovala Nj. V. kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom ter Andrejem.

Dva naša poslanika vpokojena. Vpokojena sta bila naša poslanika v Parizu dr. Miroslav Spalajkovič in dr. Balugdžič v Berlinu. Za poslanika v Parizu je bil imenovan dr. Božidar Purič, dosedaj pomočnik v zunanjem ministrstvu, pisatelj in novinar. Rojen je bil leta 1891 v Belgradu in je že dolgo v diplomatski službi.

Tujski promet med našo državo in Avstrijo bo po avstrijski krivdi za bodoče onemogočen. S 1. julijem je začela Avstrija delati tujskemu prometu z Jugoslavijo take težkosti, da bo sploh nerogoč. Vsi avstrijski državljani, ki nameravajo potovati v kako tujo državo in predvsem v Jugoslavijo, s katero obstoja obvezni vizum, morajo zaprositi pri pristojnih političnih oblastvih za posebno dovoljenje. Za to dovoljenje bodo morali plačati visoko takso in se bo moralo dovoljenje rokopisno zabeležiti v potnem listu. Ta določba velja tudi za kratkotrajne družabne izlete, ki bi jih organizirale avstrijske prometne družbe. Izvzet je le najožji obmejni promet, ki je pa itak že skoraj zmrznil. Jugoslovanska vlada je tozadevno posredovala pri avstrijski, a vendar brezuspešno.

Domače novice.

Čudodelno sliko Marije Pomagaj, ki je bila slovesno prepeljana na evharistični kongres v Ljubljano in na stadion, so zopet z vsemi ganljivimi slovesnostmi spravili nazaj na Brezje.

Papežev odposlanec dr. Avg. Hlond in škofje pri Mariji Pomagaj. Dne 1. julija zgodaj zjutraj je dospel na Brezje ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman s svojim tajnikom gosp. Prešernom in dopisnikom vatikanskega glasila »Osservatore Romano« g. M. Böhmom. Škof dr. Rožman je na Brezjah daroval sveto mašo. Ob tridesetih na osem so dospeli drugi škofje, z njimi pa tudi papežev zastopnik kardinal Hlond in arčidij Pellegrietti ter primate srbski, nadškof Dobrečič. Poleg škofov je bilo navzočih tudi več prelatov ter druge duhovščine, ob enem pa celotno kardinalovo spremstvo. Kardinal Hlond je daroval tiho sv. mašo. Peli pa so pri maši domači brezjanski cerkveni pevci.

Vrnitev papeževega odposlanca nazaj na Poljsko. Kardinal odposlanec dr. Avguštin Hlond se je odpeljal iz Ljubljane dne 2. julija s posebnim vlakom do Maribora, dalje pa do Gradca z rednim brzim vlakom v posebnem salonskem vozu. Na mariborski postaji so se poslovili od kardinala ban dr. Đanko Puc,

Peter Rešetar se bo zopet oglasil. Nekateri naši čitatelji so nas vprašali, kaj neki dela Peter Rešetar, da ga ni od nikoder več. Spočamo, da smo ravnokar prejeli obvestilo, da se zopet vrača. Pcklican je bil namreč v Beograd, da posodi oba rešeta za zunanjo in domačo politiko. Treba je bilo namreč v Beogradu mnogo prerešetati, ostalo je ptičjega blata mnogo na rešetih, da sta se oba malo natrgala. Ker bo rešetarenja še veliko potreba, je naš Peter napel v rešeto železne žice, da bo držalo. Toliko za danes.

škof dr. Ivan Tomažič, predstavniki državnih uradov, društev in organizacij.

Vpokojeni banski inšpektor Ivan Poljanec je umrl v mariborski bolnici dne 1. julija.

Advokatsko pisarno pokojnega Šalija Andreja, odvetnika pri Sv. Lenartu v Slov. gor., je prevzel advokat g. Udé Lojze, ki se je že nastanil pri Sv. Lenartu. S pisarno je prevzel tudi oboje in obdržal v službi odvetniškega pripravnika g. Satlerja Franca, ki je vodil pisarno že za časa bolezn pokojnega Šalija. Prevzemnik pisarne je rodom iz Tržiča na Gorenjskem. Prevzemnika znane Šalijeve odvetniške pisarne priporočamo svojim čitateljem v vseh pravnih poslih. 682

Utonil je v stranskem rokavu Drave v Dolgošah pri Mariboru devetletni sin posestnika Ignacij Hanuš. Pri kopanju je skočil v globoko vodo in ga ni bilo več na površje.

Zagonetna smrt tesarja Jožefa Polanca pojasnjena. V gozdu na Boču pri Selnici ob Dr. so našli mrtvega tesarja Jožefa Polanca, o kojega smrti poročamo med novicami sprejeto, da je bila zagonetna na prvi pogled. Pok. Jožef Polanec se je sam vsekalo nesreči s sekiro v stegno pri obsekavanju vej, si presekal žilo odvodnico in izkrvavel.

Grozno dejanje blazne matere. V Gorenji vasi pri Podbrezjah na Gorenjskem je izvršila žena posestnika Alojzija Kalana v blaznosti grozno dejanje. V močvirni odsotnosti je pometala svoja dva otročiča iz drugega zakona, 4letnega Lojzeka in 4mesečno Miciko, v vodnjak, kjer sta utonila. Ko se je mož vrnil, mu je mirno priznala, kaj je učinila.

Slike o evharističnem kongresu so prispelo prepozno za to številko. Objavili jih bomo prihodnjč.

Gospodarsko poslopje pogorelo. V Slamnjaku pri Ljutomeru je gorelo tekom dveh let že sedemkrat. Na Petrovo so doživeli na Slamnjaku osmi požar, ki je uničil lesene dele gospodarskega poslopja viničarije polkovnika Mirka Rajh. Nevarnost je bila tudi za prizidano vilo. Gasilci so ogenj omejili. Gre za požig.

Trojčki. Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici poročajo: Zakonska mala posestnica Angela Kokol je porodila trojčke: vsi so dečki in čvrsti.

Dopisi in prireditve.

Ptuj, sv. Peter in Pavel. Zadnje dni smo z veseljem opazovali, da so verniki v velikem številu prihajali k mizi Gospodovi. Se vidi, da se bližamo evharističnemu življenju. — Na dan sv. Petra in Pavla smo slovesno praznovali našo patrona, ki sta zaščitnika naše župnije. Ljudje so v obilnem številu prihajali se pokloniti velikima apostoloma. Slovesnost je še posebno povzdignila pontifikalna sveta maša, katero je daroval milostljivi g. prošt Ivan Greif z veliko asistenco. Veličasten je bil pogled na glavni oltar, ki je bil za to slovesnost nad vse krasno razsvetljen. — Tudi naša župnija se je častno udeležila evharističnega slavlja v Ljubljani. Vsi pa vendar nismo mogli pohiteti na kongres, tako smo se ostali zbrali v nedeljo popoldne, ko se je po Ljubljani vršila veličastna povorka, smo se v evharistični procesiji podali k evharističnemu križu na slavni Kicarberg. Ker nas je pri blagoslovitvi križa blagoslavljal nebeški Oče z neba z dežjem, je bil ta dan tem veličastnejši. Med ljudskim petjem se je vila procesija skozi polja in livade. Ta dan nam bode vsem ostal v neizbrisljivem spominu. Evharistični križ pa bo pričal našim potomcem naše žive vere v Jezusa v presvetem zakramentu oltarja!

Polenšak pri Ptuj. Tukajšnja prostovoljna gasilska četa priredi v nedeljo dne 14. julija, ob 14. uri na vrtu gostilne Lah veliki srečlov z lepimi dobitki.

MALA OZNANILA

Spreten majer, če mogoče znanje nemškega jezika, prednost sirar, za srednjeveliko gospodarstvo, 20 krav, se sprejme. Ponudbe: Velenje, grad Thurn. 686

Sprejme se takoj šivilja z obrtnim mesto, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo lista. 684

Služkinjo z dežele, vajeno tudi vsakega poljskega dela, sprejme Špec Maribor, Grajski trg 2. 680

Dekle, pošteno in pridno, ki se želi v prvovrstni kuhi izpopolniti ali naučiti, sprejme: Pension Zanier, Sv. Pavel pri Preboldu, Savinjska dolina. 676

Hlapca, pridnega, nekadilca, sprejemem, tudi pridno deklo. Naslov pove uprava lista. 677

Trgovskega vajenca z dokončano malo maturo, to je štiri razrede srednjih šol, sprejme trgovina z mešanim blagom M. Vrhunc v Mariboru, Maistrova ulica 17. 675

Trgovski učenec z meščanskošolsko naobrazbo, poštenih staršev, se sprejme v trgovino z manufakturo, usnjem in špecerijo. Hrana in stanovanje prosto, učna doba tri in pol leta. Ponudba s prepisom zadnjega šolskega spričevala se naj vpošlje na trgovino: Franjo Klanjšek, Maribor, Glavni trg 21.

Državni vpokojenec išče stanovanje 15. avgusta, dve sobi, pritlične, majhen vrt, na severni periferiji mesta Maribor. Ponudbe na upravo lista pod »Mir«. 673

Redka priložnost. 130 oralov veliko posestvo: gozd, njive, travniki, sadonosnik, zidano poslopje, pri Dobrni, srez Celje, se takoj za 85.000 Din proda. Natančnejše pove Pate-line, Mislinje. 682

Jablus, tvarina, iz katere napravite poceni izvrstni jabolčnik ali hruškovec, ne da rabite naravnega sadjevca. Z poštino vred stane 40 litrov 29 Din, 100 litrov 64 Din. Uspeh zajamčen. Glavno zastopstvo: Franc Renier, Podčetrtek. 685

Zopet dobite v Novi Starinarni v Mariboru, Koroška cesta 3, veliko ostankov: črne, bele, rdeče, zelene ter rožaste svile, volneno blago, ostanki delena, cajga, platna, čevlje, sandale, nogavice, moške srajce, zgotovljene otročje obleke, pohištvo, lepa kredenca trdi les in marmrcjem za 500 Din, postelje, mize, omare. 683

Moštna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 Din. Dnevna razpošiljatev. Drogerija Ivan Pečar, Maribor, Gosposka ulica 11. 618

Za prodati: mlatilnica iz jekla za motor ali vitelj, Bental rezalnica za motor ali vitelj, čistilnica za zrno, vejalnica, vzdigalnica, 14 m transmisijske z ležarji in jermenici, vejalnica, nova kombinirana brizgalna za gasilce ima: I. Pfeifer starejši, Hoče pri Mariboru. 681

Karl May:

Zaklad v Srebrnem jezeru.

(Dalje.)

»Zakaj —? Ali vam nisem pravil, da vesta rdečkarja za naš tabor! Rafterje nam naženeta na vrat! In ker si lahko mislijo, da bomo Brunsa pogrešali in zasumili, kaj se mu je pripetilo ter se pobrali, nas bodo napadli prej ko slej. Izgubljeni smo, če se brž ne umaknemo.«

»In dolarji —?«

»Dolarjem se bomo pač za topot odrekli —. Ni nam uspelo —. Najpametneje je in —.«

Umolknil je in naglo vstal.

»Kaj je —?« so ga popraševali.

»Nič ni!« je dejal malomarno. »Pravkar sem se spomnil, da sem tamle pri konjih —.«

Mignil je tovarišema na desni in levi.

»Pojdita z menoj!«

Kaj se je zgodilo?

Cornel je sedel blizu mesta, kjer sta prisluškoval Veliki medved in Blenter. In Blenter je zagrešil usodno neumnost. Ko je pogledal po trampih, mu je oko obstalo na cornelu, — in kar otrpnil je. Strmel je v trampa in strmel, oči so mu žarele in plamtele, pesti je stiskal in škrtal je. Ves se je razburil, pozabil je na previdnost in se porival vse dalje. Ni opazil, da je pomolil glavo iz trstičja.

Veliki medved je čepel za dva koraka v stran.

»Nazaj!« mu je šepnil, ga zgrabil za nogo in potegnil za seboj.

Pa prepozno je bilo, cornel ga je že opazil.

Toda cornel je bil kolikortoliko izkušen westman, ni se izdal, naredil se je, kot da misli stopiti h konjem.

»Za nami,« je šepnil tovarišema, »leži nekdo v trstičju, najbrž rafter. Ne sme slutiti, da sem ga videl. Prijeli ga bomo. Ko planem po njem, ga zgrabita tudi vidva!«

Naprej!«

Veliki medved pa se ni dal premotiti, vse preveč izkušen je bil v navadah divjega zapada. Videl je, da je cornel vstal in šepetal s tovarišema, videl tudi, da se je eden od njiju nehoté okrenil, — pa uganil, kaj namerava cornel.

»Brž —! Cornel te je videl!« je hlastnil Blenterju. »Proč odtod!«

Obenem je že tudi smuknil po trstičju. Prav tedaj je zadonel za njim cornelov »Naprej!« Ozrl se je. Trampi so planili po drvarju —.

Veliki medved je izdrl nož in mislil skočiti drvarju na pomoč, pa se je premislil. Sam je bil, trampov pa je bilo dvajset. Nič bi ne opravil, še njega bi bili ujeli. Bolje je bilo, da je pohitel h koči po pomoč. Umaknil se je iz trstičja in zlezal za grm ter čakal, kaj bodo počeli z Blenterjem.

Trampi so mislili dati duška svojemu veselju nad posrečenim lovom, pa cornel jim je zabranil.

»Tiho —! Ne vemo, če jih morebiti ni še več —! Pogledal bom.«

Stopil je po trstičju, pa ni našel nikogar. Indijanec je namreč po njegovih besedah naglo ko miš smuknil iz grma, splezal po pobočju in izginil v gozdu.

Cornel se je vrnil k ujetniku, se sklonil k njemu in ga pogledal. In dolgo, prežeče ga je gledal, nič ni rekel, le poteze v obrazu so se mu poostrole.

»Lopov,« je dejal, »zdi se mi, da te poznam —! Kje sem te neki že videl?«

Tudi Blenter ga je spoznal, pa seveda niti trenil ni, čeprav mu je vrela kri po žilah. Premagal je zaenkrat sovraštvo in razburjenje ter se naredil malomarnega.

»Nekje sem te že videl —!« je pravil cornel. »Kdo si? Eden tistih rafterjev tamle gori?«

»Da.«

»Čemu se plaziš tod okoli? Zakaj si prisluškoval?«

»Čudno vprašanje! Ali nismo na divjem zapadu, kjer sme vsak človek pogledati, kdo tabori v njegovi bližini —? Včasih je celo potrebno, dovolj ljudi se klati po divjini, ki se jih je treba čuvati!«

Cornel se ni zmenil za roganje.

»Slišal si, kaj smo se pogovarjali,« je dejal, »in najbrž veš, kdo smo in po kaj smo prišli?«

»Nič nisem slišal!«

»Kako dolgo že tičiš v trstičju?«

»Pri reki sem bil in domov sem bil namenjen,« je pravil drvar. Opazil je, da je Indijanec izginil, in ker ga cornel ni omenil, je zasodil, da tudi njegove sledi ni našel. »Videl sem vaš ogenj, saj je velik dovolj, in se splazil bliže, da pogledam, kdo tabori ob reki. Taka je navada na divjem zapadu. Pravkar sem prilezel v trstičje, nisem še utegnil prisluškovati, opazili ste me.«

Mislil je, da ga cornel ni videl pri koči. Pa se je zmotil. Cornel se mu je v obraz nasmejal.

»Sama laž! Praviš, da si bil na reki —. Če pa sem te pravkar videl pri koči —! In ne samo videl, tudi slišal sem te!«

Priznaj, da si bil doma, ne pa na reki!«

»Mi na misel ne hodi! Res je, kar sem rekel!«

»Sam si?«

»Čisto sam.«

»In praviš, da nisi slišal, kaj smo se menili?«

»Besede ne!«

»Kako ti je ime?«

»Adams.«

»Adams —?« je pomišljal cornel. »Adams —? Ne poznam Adamsa, ki bi imel tvoj obraz —. In tvoj obraz se mi zdi znan —.«

»Ni mogoče! Nikdar se še nisva videla!«

Izpustite me! Nič vam nisem storil, upam, da ste pošteni westmani, ki pustijo poštene ljudi pri miru!«

»Da!« se je rogal rdečelas. »Pošteni ljudje smo vsekakor, zelo pošteni! Ampak eden izmed vas je prejele enega izmed nas zaklal in po postavah prerije moramo maščevati njegovo smrt. Kri za kri, življenje za življenje —!

Bodi kdorkoli, pri kraju je s teboj!«

»Kaj —? Ubiti me mislite —?«

»Da! Prav kakor ste vi ubili enega naših!«

»Ni res!«

»Beži beži —! Sam sem videl in slišal! In ti tudi!«

»Pa jaz ga nisem!«

»Vseeno! Saj priznaš, da spadaš k družbi rafterjev, ki imajo tamle gori svojo kočjo?«

»Da.«

»No in tisti so mi zaklali enega mojih. Maščevali bomo njegovo smrt.«

Tvoja smrt je torej sklenjena zadeva. Ne utegnemo se muditi s teboj, le o tem se bomo posvetovali, ali dobiš nož, kakor naš tovariš, ali pa te utopimo.«

Obrnil se je k trampom.

»Glasujmo! Zamašite mu usta, da ne bo kričal in privabil svojih ljudi! Kdor je za to, da ga vržemo v vodo, naj dvigne roko!«

Večina je glasovala za smrt v vodi.

»Dobro!« je dejal cornel. »Trdno mu zvežite roke in noge, da ne bo mogel plavati, pa brž z njim v reko in proč odtod! Njegovi ljudje utegnejo priti vsak hip!«

Stari Blenter je videl, da je pri kraju z njim. Na Velikega medveda ni upal več. Gotovo je pohitel h koči, pa četrt ure je bilo do nje in odkar so ga prijeli, ni minilo niti deset minut.

Edino zadrževal je še lahko izvršitev smrtne obsodbe, medtem so le utegnili priti tovariši in če druga ne, so ga vsaj brž potegnili iz vode in morebiti še rešili.

Pripravljali so se, da mu zamašijo usta in ga zvečejo. Branil se je na vse kriplje, se premetaval in suval z nogami okoli sebe pa kričal vmes, da je odmevalo po gozdu.

Rdečelas se je ujezil.

(Dalje sledi.)

Kraljevski steber v Roeskilde.

V znameniti škofovski cerkvi v Roeskilde, kjer je grobnica danskih kraljev, se nahaja tudi takozvani kraljevski steber. Na tem stebru je zaznamovana s črtami in začetnicami telesna visokost vseh kraljevskih gostov. Najbolj zgornja črta ima ob strani črko P in pomeni ruskega carja Petra Velikega, ki je bil visok 2.03 m. Dober pedu nižje sta črti danskih kraljev Kristijana X. z višino 1.93 m. in Kristijana IX. z 1.78 m. Nato sledi črta grškega kralja Jurja z 1.75, Friderika Danskega z 1.72, Eduarda VII. z 1.68 in najbolj spodnja črta spominja na obisk siamskega kralja (iz Azije) z višino 1.60 m.

Hrib, ki gori že 250 let.

V Posaarju, ki je s 1. marcem t. l. pripadlo zopet Nemčiji, se čudijo naravnemu čudu že dve in pol stoletja. Pri Sv. Ingbertu gori pod zemljo premogovna plast, ki se je vnela pred 250 leti in ognja do danes ni bilo mogoče udušiti. Stebri dima, ki se dvigajo na raznih mestih iz zemlje, kažejo lego goreče plasti. Najslavnejši nemški pesnik Goethe je obiskal leta 1770 goreči hrib in je zabeležil, da je bila tamkaj zemlja tako razgreta, da je začutil podzemeljsko vročino skozi podplate svojih škornjev.

Orjak in pritlikavec.

V angleški kurgični zbirki je videti okostnjak irskega orjaka, ki je bil visok 2.30 m, in poleg tega stoji okostje 50 cm visokega pritlikavca. Ta pritlikavec je bil komaj tako velik kakor spodnji del orjakove roke.

V starosti

od 60 do 80 let zgubi človek na leto glede telesne teže 1½ kg.

Na Angleškem

živi 45% prebivalstva po mestih. Na Francoskem pridejo podeželani na 62%, v Belgiji na 54%, na Danskem na 61%, v Švici na 70% in na Balkanu na 80%.

Popravila ur in zlatnine izvrši točno z garancijo urar Ignac Jan, Maribor, v Gradu.

Kmetice! Najboljše zamenjate bučno, sončno seme in repico v tovarni olja v Mariboru, Taborska 7. 625

Hranilne knjižice vseh hranilnic in bank ter vrednostne papirje prodate najboljše pri Bančno-kom. zavodu v Mariboru, Aleksandrova 40. Din 3.— znamk za odgovor. 627

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

Mežiška dolina. Važno! Čitajte! Denar! Zaslужek! Za vsak kraj od Dravograda do Črne išče domača zavarovalnica zanesljive posredovalce za sklepanje ljudskih življenjskih zavarovanj. Pojasnila daje g. Oswald v Prevaljah. 634

Pletene jopice
po 24 Din
v TRPINOVIEM BAZARU.

Važno za hišne posestnike in cerkveno-konkurenčne odbore.

Vse strelovodne naprave Vam preizkusi ter eventuelne napake popravi po konkurenčni ceni z 10letno pismeno garancijo

ANTON ROMIH

splošno stavbeno in galanterijsko kleparstvo ter specialni oddelek za napeljevanje in preizkušnje strelovodov v MARIBORU, brzovjav: Romih, klepar, Maribor.

Zadostuje dopisnica, da Vas obiščemo. = Priporočam se tudi za vsa druga kleparska dela, kakor pokrivanje zvonikov, pleskanje, popravila itd.

Manufakturna in modna trgovina, industrija odev in perila

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica št. 15

naznanja ponovno znižanje cen vsemu manufakturnemu blagu.

Zaupajte, da kupite tu najcenejše. Sveže blago, poštena mera, nizke cene — za to Vam jamči dober glas trgovine. 640

Cirilova knjigarna

v Mariboru

nudi vedno najnovejše knjige

Dr. Šanc: Stvoritelj svijeta, broš. Din 45.—

Vilko Mazi: Govorne motnje s posebnim ozirom na jecanje, broš. D 26.—

Ramovš: Karta slovenskih narečij v priročni izdaji, Din 32.—

Drago Ulaga: Crawl-prsno in hrbtno plavanje, Din 16.—

P. Krizostom O. F. M.: Evharistični cvetovi, otroške igrice Din 6.—

Jug: Praktični čebelar, najnovejša izdaja, broš. Din 40.—

G. J. Whyte-Melville: Gladiatorji, zgodovinski roman iz leta 70 po Kristusu, Cirilova knjižnica, zvez. V., V., VII., najnovejša izdaja, ki je pravkar izšla. I. del broš Din 12.—, II. del broš. Din 12.—, III. del broš. Din 12.—. Vsi trije deli v platno vezani Din 50.—.

Oglasujte v „Sl. gospodarju“!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

∴ ∴ obrestnje najboljše. ∴ ∴

Denar je pri njej naložen po-

∴ ∴ polnoma varno. ∴ ∴



Za hranilne vloge jamči poleg re-

zerv in hiš nad 5000 članov-po-

sestnikov z vsem svojim pre-

∴ ∴ ∴ moženjem! ∴ ∴ ∴